

DRAUGAS

2ND CLASS MAIL
October 11, 1994

THE LITHUANIAN WORLD-WIDE DAILY

Vol. LXXXV Kaina 35 c.

ANTRADIENIS - TUESDAY, SPALIS - OCTOBER 11, 1994

Nr. 197

UŽSIENIO LIETUVIŲ DIENRAŠTIS

4545 WEST 63rd STREET • CHICAGO, ILLINOIS 60629

TELEFONAS (312) 585-9500

TELEFAXS (312) 585-8284

Lietuvoje palaidoti prez. Griniaus palaikai

Vilnius, spalio 10 d. (Elta) — Šeštadienį, spalio 8 d. nuo pat ankstyvo ryto vilniečiai ėjo atiduoti pagarbos Lietuvos prezidentui Kazui Griniui. Jo palaikai, išvakarėse atskraidinti iš Chicago, prieš perkeliant amžinajam poilsui į gimtinę Marijampolės rajoną, buvo pašarvoti Seimo rūmuose. Rūmų vestibulyje ant pakyls valstybinių vėliavų fone stovi urna su Kazio Griniaus palaikais. Iš portreto žvelgia trečiasis Lietuvos prezidentas. Tyliai skamba pasaulinės ir lietuvių klasikos muzika.

Pakyla nuklota geleimis. Prie jos — Respublikos prezidento Algirdo Brazausko, Seimo pirmininko Česlovo Juršeno, ministro pirmininko Adolfo Šleževičiaus padėti vainikai. Vainikus padėjo ministrų ir žinybų, įvairių organizacijų, miestų ir rajonų atstovai. Gėles į tėvų žemę po penkiadėšimt metų pertraukos sugrįžusiam prezidentui Kazui Griniui atnešė vilniečiai, šimtai iš kitų Respublikos vietų atvykusių žmonių.

Prie prezidento urnos budi karių garbės sargyba. Pagarbą atiduoda Seimo valdybos, vyriausybės, Respublikos prezidento atminimo įamžinimo komisijos nariai, prezidentūros atstovai. Paskutinis į garbės sargybą atsisotų Respublikos prezidentas Algirdas Brazauskas.

Atsiveikimo žodį tarė Seimo pirmininkas Česlovas Juršenas. Tikiu, kad išlydėdami prezidento Kazio Griniaus palaikus į šią paskutinę, jau netolimą kelionę, pasitikime rytojų gal šiek tiek kitokie, pasikeitę, mažiau supriešinti, labiau tolerantiški ir pakantūs", pasakė jis. „Visa Lietuva laukia iš mūsų tvirtės vidinės nuostatos ir daugiau gerų darbų. Ar gali rasti dar kita iškilesnė proga, negu toji, kurią turime čia, prie prezidento Kazio Griniaus palaikų urnos", retoriškai klausė Seimo pirmininkas.

Pusę vienuoliktos specialus automobilis su Kazio Griniaus palaikais, lydimas prezidento Algirdo Brazausko ir Seimo pirmininko Česlovo Juršeno, Prezidentų atminimo įamžinimo komisijos narių, Kazio Griniaus giminių ir artimųjų, išvyko į Kauną.

Miesto centre, netoli buvusios Prezidentūros rūmų, garbės koridorių sudarė „Geležinio vilko" brigados bataliono kariai. Urna su Kazio Griniaus palaikais atnešama į Prezidentūros sodelį. Čia, taip pat aplinkui esančiose gatvėse ir aikštėse, susirinko tūkstančiai kauniečių.

Urna pastatoma ant pakyls. Į garbės sargybą stoja kariai, miesto atstovai. Kauno valstybinis choras ir „Geležinio vilko" karinis orkestras atlieka Stasio Šimkaus dainą „Lietuviai esame mes gimę". Trumpą atsiveikimo žodį tarė miesto tarybos pirmininkas Vygtintas Grinis.

Palydima Česlovo Sasnausko dainos „Kur bėga Šešupė" melodijos, urna vėl išnešama į automobilį. Kortežas išvyksta į Marijampolės rajoną. Prieš jam atvažiuojant į Kazio Griniaus gimtąjį Seimos Būdos kaimą, ministras pirmininkas Adolfas Šleževičius čia atidengė paminklinį akmenį. Netoliese,

Alksniškių kaime, atidengta paminklinė lenta prie sodybos, kurioje 1942-1943 metais ištremtas iš Kauno gyveno Kazys Grinius.

Trumpai sustojęs Seimos Būdoje ir Alksniškėse, kortežas atvyko į Mondžgirę. Ši vieta, dar vadinama Maumedžių giraitė, yra prie pat Marijampolės-Kauno plento. Nuo šiol čia bus Lietuvos prezidento Kazio Griniaus paminklinė vieta.

Aidint melodijai „Oi, neverk, motušėl", urna su prezidento palaikais atnešama prie paminklo Kazui Griniui, kuris netrukus bus atidengtas. Urną lydi Respublikos prezidentas, Seimo pirmininkas, ministras pirmininkas, Kazio Griniaus marti Nijolė Grininė ir jos motina Ona Silinienė, Kazio Griniaus artimieji.

Iškilmingą palaikų perlaidojimo ceremoniją pradėjo Marijampolės rajono Tarybos pirmininkas Algis Rimas. Jis pakvietė Respublikos prezidentą atidengti paminklą. Paminklinę Kazio Griniaus skulptūrą sukūrė marijampolietis skulptorius Kestutis Baciūnas ir architektas Giedrius Svirskis.

Atsiveikindamas prez. Brazauskas kalbėjo: „Vykdomo prezidento Kazio Griniaus valia, išsakyti sūnui Liutui Griniui, kitiems artimiesiems, savo amžininkams — perlaidoti į Lietuvą, kur ji taps laisva. Nuo šiol jo palaikai amžinai išsės laisvoje demokratijoje Lietuvoje — čia, Mondžgirėje, šioje nuostabioje Maumedžių giraitėje. Nuo šiol prezidento žvilgsnis nukreiptas į gimtąją Seimos Būdą, kur jis gimė, į Suvalkių lygumas, į šiu laikų ir ateities Lietuvą. Prezidentas žvelgia į kiekvieno mūsų sielą, į juk tai mums jis paliko testamentą — gailėtis lietuvių tautos, ją mylėti.

Apžvelgęs Kazio Griniaus visuomeninę, politinę ir valstybinę veiklą, jo darbus Respublikos prezidento poste ir 1926 metų gruodžio 17 d. perversmo aplinkybes, dėl ko Kazys Grinius buvo priverstas atsistatydinti, Algirdas Brazauskas pasakė: „Dabartinis demokratinis mentalitetas, nūdienos pasaulio realijos dar labiau sužadina mūsų simpatijas Kazui Griniui. Juk savo elgsena jis pademonstruoja toliaregiškumą, sugebėjimą įžvelgti tikrąją istorijos perspektyvą. Didžiausioji jo pamoka — tikėjimas tautos genijum, jos kūrybinėmis galiomis, jos gyvybingumu.

1950 metų birželio 4 d. Chicagoje nustojo plakti daktaro Kazio Griniaus širdis. Jo amžinojo poilsio vieta dabar čia, šioje Maumedžių giraitėje. O su mumis, mūsų vaikų ir vaikaitių sielose — Kazio Griniaus darbai ir auka, jo darbų ir žygių dvasia", pasakė prezidentas.

„Kazio Griniaus, kaip ir kitų dviejų Lietuvos Respublikos prezidentų — Aleksandro Stulginskio ir Antano Smetonos — įamžinime aš matau gilią prasmę, dabarčiai ir mūsų valstybės ateičiai. Būkime verti prezidento Kazio Griniaus didžio žygio varden Tėvynės ir lietuvių tautos", pakvietė Algirdas Brazauskas.

Urna su prezidento Kazio Griniaus palaikais uždengiama paminklo papėdėje. Nuo šiol Mondžgirė bus trečiojo Lietuvos prezidento amžinojo poilsio vieta.

Sekmadienį JAV prezidentas Bill Clinton pranešė, kad į Persų įlanką siunčia mažiausiai 36,000 karių, kai kuriuos galingiausių JAV karo lėktuvų, norint jais atsverti Irako karių, telkiamus pasienyje su Kuwaitu. Nuotraukoje JAV kariai, priklausantys 43-čiai Oro gynybos artilerijai iš Ft. Polk, La., lipa į lėktuvą skristi į Persų įlanką. JAV pareigūnai bijo, kad jei Irakas ir toliau tokiu tempu telks kariuomenę pietiniame pasienyje, jie greitai pajėgs pulti Kuwaitą. JAV žvalgyba spalio 2 d. matė 63,000 Irako karių, judančių į pietinį pasienį, ir jų skaičius auga. Manoma, jog šiuo veiksmu Irakas nori atkreipti Jungtinių Tautų dėmesį į jų reikalavimą atšaukti blokadą prieš Iraką, kurios jie susilaukė dėl to, kad neįsileidžia JT stebėtojų tikrinti branduolinių gynybos įrengimų.

Šleževičius traukia Landsbergį į teismą

Vilnius, spalio 7 d. (AGEP-LA) — Rugsėjo pabaigoje Seimo opozicijos vadovas prof. Vytautas Landsbergis, kalbėdamas per Lietuvos radiją transliuotose spaudos konferencijose, apkaltino ministrą pirmininką Adolfą Šleževičių turėjus asmeninės naudos iš „Literatų svetainės" pardavimo. Buvo nurodyta konkreti piniginė suma, siekianti „porą šimtų tūkstančių".

Kaip „Lietuvos aido" rašo vyriausybės atstovas spaudai, Adolfas Šleževičius paprasė, kad Landsbergis pateiktų tokio kaltinimo įrodymus arba paneigtų savo teiginį ir atsispręstų įstatymo numatyta tvarka. Iki rugsėjo 30 d., kai suėjo įstatymo numatytas terminas, tikrovės neatitinkančių faktų paneigimo nesulaukta.

Spalio 3 d. advokatas Kestutis Lipeika, atstovaujantis ministrą pirmininką Adolfą Šleževičių, pareiškė, kad Landsbergis, įteikė jo pareiškimą Vilniaus 2-osios apylinkės teismui. Remiantis Civilinio kodekso 7 ir 7 (prim) straipsniais, atsakovais šioje byloje yra Landsbergio spaudos konferenciją transliavusi Lietuvos Radijas/Televizija ir Vytautas Landsbergis.

Pareiškimė sakoma, kad Landsbergio teiginys „kas gali paneigti galimybę, kad gal jis porą šimtų tūkstančių turi kišenėje už tai" yra ne tik neteisingas, bet ir vertintinas, kaip žinoma melagingas.

Teismas maždaug per mėnesį turėtų pradėti nagrinėti šią bylą.

Spalio 10 d. Eltos žiniose rašoma, kad Seimo konservatorių frakcijos seniūnas Andrius Kubilius spaudos konferencijoje pareiškė, kad ministro pirmininko Adolfo Šleževičiaus kreipimasis į teismą, reikalaujant, kad Seimo opozicijos vadovas Vytautas Landsbergis paneigtų savo žodžius, jog už „Literatų svetainės" Vilniuje privatizavimą Vyriausybės vadovas „gal turi porą šimtų tūkstančių", yra bandymas užjausti burną opozicijai.

Itarimą, kad ministras pirmininkas gavęs naudos iš restorano „Literatų svetainė" privatizavimo, Vytautas Landsbergis paskelbė spaudos konferencijoje, skirtoje referendumo rezultatams aptarti. „Vytauto Landsbergio klausimas, pateiktas spaudos konferencijoje, tebėra retorinis. Kas gali paneigti galimybę, kad kažkas net ir ne porą šimtų tūkstančių yra gavęs", sakė Andrius Kubilius.

Jis pateikė duomenis, rodančius, kad už labai mažas sumas privatizuota daug didelių objektų tiek Vilniuje, tiek kituose miestuose. Nagrinėjant Adolfą Šleževičių ieškinį teisme, sakė A.

Atidarytas seserų karmeličių vienuolynas

Vilnius, spalio 5 d. (AGEP-LA) — Spalio 1 d. vėl pradėjo veikti seserų karmeličių vienuolynas, veikęs Vilniuje, bet caro uždarytas dar 1865 metais. Kaip rašoma „Lietuvos aido", vaizdingose Kulautuvos apylinkėse esančioje Paštuvoje įkurtas pirmasis Lietuvoje kontempliatyvus, arba uždaras, vienuolynas. Jame atsiskyrusios nuo išorinio šurmuliuojančio pasaulio, atsidėjusios vien maldai gyvens dešimt seserų karmeličių: šešios lietuvaitės, kitos keturios atvyko iš skirtingų šalių — Anglijos, Kroatijos, Velso (Wales) ir Škotijos.

Atšventinta Vilniaus Bernardinų bažnyčia

Vilnius, spalio 4 d. (Elta) — Šv. Pranciškaus Asyziečio dieną Lietuvos Šv. Kazimiero pranciškonų provincija antradienį paminėjo didėlemis liturginėmis iškilimėmis. Atšventinta Vilniaus Šv. Pranciškaus ir Šv. Bernardino (Bernardinų) bažnyčia.

Po ilgų skaudžios tylos dešimtmečių čia pirmą kartą vėl buvo aukojamos Šventosios Mišios. Liturginėms apeigoms vadovavo Vilniaus arkivyskupas metropolitas Audrys Juozas Bačkis.

Greta gotikos šedevro Šventos Onos bažnyčios, Vilnelės kilpoje rymanči Bernardinų bažnyčia, paminklosaugininkų teigimu, yra vienas iš pačių reikšmingiausių Vilniaus senamiesčio architektūros akcentų. Bernardinų bažnyčia yra ir viena iš didžiausių Lietuvos gotikinių maldos namų, 17-18 a. įgijusi ir šiek tiek renesanso bei baroko bruožų. Šis ansamblis — bažnyčia ir vienuolynas — netoli Žemutinės pilies pradėjo formuotis 15-jo amžiaus antroje pusėje, kai Didžiojo Lietuvos Kunigaikščio Jogailaičio kvietimu Lietuvoje apsigyveno bernardinai vienuoliai. Bernario metais šie maldos namai buvo paversti Vilniaus Dailės instituto dirbtuvėmis.

Kubilius, bus proga išsiaiškinti, „kas kraunasi į kišenę tūkstančių".

„Geležinio vilko" brigada pasiruošusi priimti naujokus

Vilnius, spalio 5 d. (AGEP-LA) — Kadangi daugelio jaunuolių tėvai skambino „Lietuvos aidą", norėdami sužinoti, kokios bus jaunuolių tarnybos sąlygos kariuomenėje, korespondentas Gintaras Mikšius paprasė „Geležinio vilko" lauko kariuomenės brigados vado pavaduotoją pulkininką Juozą Meidų pakalbėti apie ūkines ir buitines problemas Lietuvos kariuomenės daliniuose.

Pulkininkas pasakė, kad kariuomenėje materialinio aprūpinimo būdų yra tiek pat, kaip ir kitose valstybės globuojamose srityse, medicinoje, švietime ir kitur.

Kareivis turi su maistu gauti tiek kalorijų, kiek jų išnaudoja per pratybas, sakė plk. J. Meidus. Yra nustatytos angliavandenių, riebalų, vitaminų ir kitų maisto komponentų normos. „Geležiniame vilke" stengiamasi tų normų laikytis. Ne kiekvienoje Lietuvos šeimoje jaunuolis gauna tokį maisto racioną kaip kariuomenėje. Štai valgiaraštis, kabantis kareivių valgyklos skelbimų lentoje. Pusryčiai: manų košė, jautienos kukuliai, bandelė, 15 g sviesto, arbata ir duona. Pietūs: daržovių salotos, burokėlių sriuba su bulvėmis, pjaustynės, kompotas, duona. Vakarienė: grietinė (100 d), bulviniai blynai, 15 g sviesto, arbata, duona. Pusryčiai paprastai kainuoja 1.70 litų, pietūs — 2.13 litų, vakarienė — 2.67 litų. Iš viso valstybė vienam kareiviui maitinti per dieną skiria 6.50 litų.

Pulk. Meilus sakė, kad karininkų susitikime su Lietuvos vadovais premjeras Šleževičius yra kalbėjęs, kad tokioms struktūroms kaip kariuomenės delpinigių už skolas neturi būti skaičiuojama. „O iš mūsų delpinigių skaičiuodavo pieno ir duonos kombinatai. Premjeras žadėjo šią problemą padėti išspręsti". Brigados vado pavaduotojas įsitikinęs, kad dėl maisto neturėtų būti problemų, labiau jaudina energetikos reikalai. Tačiau jau atsirado galimybė lengvatiniomis sąlygomis įsigyti anglių. Kariai žiemą tikrai nešals.

„Geležinio vilko" isigijo pakankamai aprangos, netgi turi rezervą. Tačiau audiniai, iš kurių siuva maskuojančias uniformas, galėtų būti geresni. Jei medvilniniuose audiniuose, iš kurių dabar siuvamos uniformos, būtų šiek tiek sintetikos, uniformos būtų patvaresnės. Bet karinė aprangą siuvanti Alytaus gamykla neturi reikiamų technologijų. Lauko kariuomenės brigada yra įsigijusi pakankamai daug, ypač šiltų uniformų karius, kurie eis sargybą šalčių metu.

Daugiausia rūpestių — dėl batų. Kol kas jų turima užtektinai. Tačiau buvusios „demokratinės" Vokietijos karių apavas nelabai tiko prie lietuviškų uniformų — aulai buvo per ilgi. Juos batusiviai patrupino, bet batai krinta nuo kojų. Šiuo metu laukiama didelės siuntos šiltų čekiškų batų, kuriuos čekai skyrė Lietuvos ir Estijos karius apauti.

Yra pakankamai patalynės, lovų, muilo ir kitų ne mažiau svarbių dalykų. Pulk. J. Meidus nuomone, tėvai gali būti ramūs. Jų sūnūs bus ir sotūs, ir aprengti. Be to, batalionų durs tėvams visuomet atviros. Naujokų šaukimo metu jie gali apžiūrėti karių buitį patys, bus rengiamos ir tėvų dienos. Tėvai galės net pagyventi dieną kartu kareivinėse, pamatyti, kur jų vaikai miega, kaip valgo, kur mokosi ir treniruojasi.

Pulkininkas pacitavo lauko kariuomenės brigados vado pulk. Č. Jezersto žodžius, kad tiems karininkams, kurie rūpinasi kariuomenėje savimi, o ne kareiviais, „Geležiniame vilke" vietos nėra.

Jau dabar daugelis valstybinių tarnybų, įstaigų ir firmų nebeprima į darbą jaunuolių, kurie netarnavo kariuomenėje. Ateityje tokių tarnybų ir įstaigų bus dar daugiau. Nedarbas Lietuvoje didėja, todėl tarnyba kariuomenėje laikui bėgant gali būti lemiama įsidarbinimo veiksnys. Taip yra daugelyje šalių, rašo Gintaras Mikšius „Lietuvos aido".

Neleis karinio tranzito oru, bet leis kariniams lėktuvams skristi

Vilnius, spalio 7 d. (Elta) — Po dviejų svarstymų Lietuvos vyriausybė patvirtino Užsienio valstybių pavojingų ir karinių krovinių vežimo per Lietuvos Respublikos teritoriją taisykles. Pagrindinis taisyklių teiginys tas, kad užsienio valstybių karinius, tarp jų ir pavojingus, krovinius bei neginkluotus karius ir civilius tarnautojus per Lietuvos Respublikos teritoriją leidžiama vežti tik iš anksto pateikus paraišką ir gavus Krašto apsaugos ministerijos Transportavimo tarnybos vienkartinį leidimą. Tokie leidimai išduodami tik tuo atveju, jeigu tam pritaria Lietuvos Seimas, ir jeigu tokiame prašyme tarpininkauja Jungtinės Tautos ar kitos tarptautinės organizacijos, kurioms priklauso Lietuva.

Pagal taisykles neleidžiama vežti karinių krovinių sunkvežimiais ir oro transportu, karinis vežimas vykdomas tik geležinkelio. Tačiau virš Lietuvos teritorijos gali skraidyti užsienio valstybių karo orlaiviai. Taisyklėse numatyta, kad gyvoji jėga ir ginkluotė ar technika per Lietuvą turi būti vežami atskirai. Bendras karinio transporto vagonų skaičius negali viršyti dviejų prekinųjų sąstatų (ne daugiau kaip 110 vagonų) per parą. Vienu metu per Lietuvą leidžiama vežti ne daugiau kaip 180 neginkluotų užsienio valstybės karių, be teisės išlipti Lietuvos teritorijoje.

KALENDORIUS

Spalio 11 d.: Germanas, Kvirinas, Valius, Zinaidas.

Spalio 12 d.: Serapinas, Rudolfas, Gantas, Deimena, Vaisvydas, Ugnis.

SVEIKATOS KLAUSIMAI

KAIP SUMAŽINTI INSULTO
— (STROKO) PAVOJŲ?

DANIELIUS DEGĖSYS, M.D.

Praėjusio rugsėjo pabaigoje Amerikos televizijos stotys ir Amerikos laikraščiai išspausdino Valstybinio Sveikatos instituto pranešimą apie insulto (stroko) pavojaus sumažinimą chirurginiu būdu.

Kad geriau suprastumėme tokią operaciją ir ką ji daro, visu pirmą susipažinkime su insulto (stroko) susidarymo galimybe.

Abiejose žmogaus kaklo pusėse yra didelės arterijos, vadinamos *carotid* arterijomis. Joms teka kraujas, nešdamas deguonį ir maistą į smegenis. Smegenys yra labai jautrūs deguonies trūkumui ir miršta maždaug po penkių minučių, negavę deguonies. Kai kuriems, ypač pagyvenusiems žmonėms, ant vidurinių *carotid* arterijų sienelių susikaupia aterosklerotiniai telkiniai (depositai). Tie telkiniai gali būti pavojingi. Jie gali užkimšti arterijos spindį ir sustabdyti kraujo tekėjimą į smegenis, arba tokio telkinio gabalėlis gali atsikilti ir nuneštas į smegenis gali užkimšti smegenyse esančias arterijas. Jeigu toks atskilęs telkinio gabalėlis būna didelis, tai jis užkemša dideles smegenų arterijas ir žmogus staiga miršta. Kitais atvejais atskilęs mažas gabalėlis užkemša mažesnę arteriją ir sustabdo kraujo pritekėjimą į tą smegenų dalį, kurią ta arterija aprūpina. Todėl ta smegenų dalis miršta ir susidaro insultas. Jeigu atskilęs gabalėlis būna labai mažas ir užkemša labai nedidelę arteriją arba kapiliarus, tai žmogus išgyvena mažas, praeinančias, išskemines (kraustokos) atakas: galvos svaigimą, regėjimo ryškumo sutrikimą, dvigubą matymą, veido ir galūnių apitrimą, kalbos sutrikimą, trumpalaikį atminties praradimą arba trumpalaikius kojų bei rankų paralyžius. Tokios išskeminės atakos, dažniausiai nesitęsiančios ilgiau negu keletą ar keliolika minučių. Kai kuriais atvejais jos gali tęstis tik keletą sekundžių. Joms praėjus, žmogus jaučiasi gerai, todėl kai kurie asmenys į tokias trumpalaikes atakas mažai kreipia dėmesio.

Garsių Framinghamo klinikų stebėjimai rodo, kad 39% tu žmonių, kurie išgyveno tokias trumpas išskemines atakas ir nesigydė, tai šešių mėnesių laikotarpyje gavo rimtą smegenų embolizmą-stroką. Jungtinėse Amerikos Valstijose nuo 500 iki 600,000 žmonių kas metai būna paliesti tokių smegenų embolizmu ir apie 150,000 jų miršta. Iš trijų milijonų Amerikos gyventojų, kurie išgyveno tokį insultą, apie 2 milijonai turi nemaloniais pasekmes: galūnių paralyžių, prarastą kalbą arba sumažėjusią atmintį.

Sumažinti tiek širdies koronarinių indų, tiek smegenų embolizmo pavojų yra patariama imti aspirino tabletes, 325 miligramus, kas dieną arba kas antrą dieną. Kanados kardiologai rekomenduoja mažesnes dozes, būtent, vieną ketvirtį tabletės aspirino kas dieną. Žmonės, kurie turi padidintą kraujo spaudimą, embolizmo atveju turi dar būtinai imti kraujo spaudimą mažinančius vaistus.

Jungtinių Amerikos Valstijų ir Kanados 39 medicinos centrai 1988 metais pradėjo studiją, kurios tikslas buvo nustatyti, ar insulto išvengimui geriau gydyti pacientą, konservatyviai vartojant aspiriną ir kitus vaistus, ar gydyti juos chirurginiu būdu. Toje studijoje dalyvavo 1,662 asmenys. Jie vis buvo gydomi aspirinu. Į studiją buvo įtraukti tik tie gydytojai, kurių pacientų mirtingumas po tokių operacijų buvo mažesnis negu 3%. Studija parodė, kad tie pacientai, kurie buvo gydomi chirurginiu būdu, būtent, *carotid endarterectomy* turėjo 55% mažiau smegenų embolizmą-stroką, negu tie, kurie buvo gydomi konservatyviai tik vaistais. Tos studijos rezultatai buvo tokie geri, kad jie nustebino net studijoje dalyvaujančius gydytojus. Todėl buvo nutarta ta studiją užbaigti ankščiau, negu buvo numatyta. Amerikoje kas metai padaroma nuo 90 iki šimto tūkstančių tokių operacijų.

Operacija daroma štai kaip. Kaklo šone padaromas skersinis pjūvis virš tos *carotid* arterijos, kuri turi aterosklerotinius pakitimus. Suradus arteriją ir ją atskyrus nuo kitų audinių, trumpam laikui specialiais instrumentais sustabdomas kraujo tekėjimas ir įstatoma žarnelė, per kurią kraujas operacijos metu teka į smegenis. Išilgai įpjovus arterijos sienelę, atidaromas jos spindis ir, išvalius arterijos spindį, sienelė susiuvama. Per taip išvalytą arteriją kraujas be trukdymo teka į smegenis.

Carotid arterijos pokyčius nustatyti yra keletas būdų ir aparatų. Bet svarbiausias tyrimas, tai peršvietimas rentgenu, vadinamas arteriograma, kuris parodo ar arterijos spindis yra susiaurėjęs ir ar arterijos vidaus sienelė turi aterosklerotinius pakitimus. Chirurgijos rizika turi būti mažesnė negu 3%.

Jeigu ir namuose tokia įtampa... Vaikas juk negali mokyti. Mokykloje bar: „Neišmanai!“, „Neišmokai!“, „Tingi!“ Kartais atrodo, kad vaikai barimui tampa abejingi. Bet netiesa! Oi, kaip jie išgyvena. Jiems piktas balsas — tai peilis į širdį. Tiesa, pirmūnai kartais sako: „Jie

Ką mes priimame, kaip kasdienybę ir neskiriame per daug dėmesio, šiems TB sanatorijos pacientams yra tikra naujiena — Lithuanian Mercy Lift juos visus pavaišina bananais, pirmą kartą gyvenime ragaujama. Dešinėje — LML pirm. Jurgis Lendraitis.

PAŠNEKESIŲ CIKLAS
AR VAIKAS KALTAS?

LAIMUTĖ STASĖ TAMOŠIŪNIENĖ

Kalba vaikai (2)

Pokalbis su rašinio „Skaumas“ autore, įvykęs prieš daugelį metų, paskatino mane dažnai kalbėtis su vaikais — atsigręžti į save, į kitus suaugusiuosius ir pamatyti mus iš vaiko pozicijos, įsiziūrėti į mus vaiko akimis.

Mane stulbindavo ir stulbina vaikų netikėtos mintys, skaudūs išgyvenimai, protingos išvados. Bet lai kalba patys vaikai.

— Pagaliau aš namie! Kaip čia gera, kaip saugu! Čia aš nieko nebūju — numetusi kuprinėlę ant grindų, atsirėmusi į koridoriaus sieną sako keturiolikmetė.

— Ko tu bijai? — nustebusi klausia mama.

— Mokykloje įtampa, ypač prieš trimestro galą. Jaudiniesi. Jei kas ne taip, tuoj bara. Blogai atlieki užduotį — bara, atsigręžti — bara. Mokykloje: „Reikia taip“, „reikia kitaip“... O kodėl ne taip, kaip man atrodo? Per pamoką — įtampa. O kai namo grįžti, pajunti laisvę, visiškai laisvę. Nei tau kas blogą pažymį parašys, nei išbars, kai ruošis pamokas. Paruoši, atsikeli, penkias minutes pailsi... Išsiesi tada, kai nuvargsti. Atsistoji, pavaikšioji... muzikos pasiklausai... ir vėl mokaisi.

Carotid arterijos pokyčius nustatyti yra keletas būdų ir aparatų. Bet svarbiausias tyrimas, tai peršvietimas rentgenu, vadinamas arteriograma, kuris parodo ar arterijos spindis yra susiaurėjęs ir ar arterijos vidaus sienelė turi aterosklerotinius pakitimus. Chirurgijos rizika turi būti mažesnė negu 3%.

Jeigu ir namuose tokia įtampa... Vaikas juk negali mokyti. Mokykloje bar: „Neišmanai!“, „Neišmokai!“, „Tingi!“ Kartais atrodo, kad vaikai barimui tampa abejingi. Bet netiesa! Oi, kaip jie išgyvena. Jiems piktas balsas — tai peilis į širdį. Tiesa, pirmūnai kartais sako: „Jie

nieko neveikia, jiems gera, jie abejingi, ką nori, tą daro. Į blogą pažymį jiems nusišypaut“. Ne! Netiesa! Jie labai išgyvena. O kokia vidinė įtampa — nepardyti, kad krentasi. O paskui — daug spragu. Nebenori nė stengtis, o ir nesugeba.

— Nemalonu mokykloje. Mokytojai nesivaldo, dėl menkinio apšaukia. Jiems trūksta vaiko supratimo ir pagarbos jam.

— Jeigu mokytojai nors kiek pasikeistų, būtų ir vaikai daug geresni. Mokytojas turėtų valdyti. Tegul ir nuvargęs, bet vis tiek turi valdyti. Patylėtų geriau, o ne šauktų dėl menkinio. Suprasti reikia vaiką. Būti jam antru tėvu ir mama. Kad galėtum jį kreiptis be baimės, varžymosi, bet kuriuo klausimu. Kad suprastų, patartų, padėtų. Mokytojas turi žinoti, iš kokios vaikas šeimos.

— Jei vaikas nusikalto — nešaukti, nebarti prie visų. Negėdinti. Neversti prie visų atsiprašinti ir sakyti, jog daugiau taip nebedarys. Pasivėdus į šali, vieną švelniai išklausi, paaiškinti. Tik nebarti.

— Jei nusikalto paauglys, nesukubėti bausti. Nebūna kaltas tik vienas: arba nežinojimas

kaltas, arba susidariusios nepalankios aplinkybės, šeimos kaltė. Būna nors mažas kibirkštėlė, kuri priverčia nusikaltti, pavyzdžiui, išmušti langą. Specialiai neina daužti stiklo. Nėra ugnies be kibirkštėlės“.

Tai tik keli pavyzdžiai iš bendravimo su vaikais dienoraščio. Bet ir iš jų matyti, kaip svarbu vaikų sukeltas problemas nežiūrėti vienpusiškai — tik iš mūsų, saugusiųjų pozicijos. Būtina stengtis į bet kokią situaciją, į save pažvelgti iš šalies — iš vaiko pozicijos. Pamatyti save ir įvertinti, nemeluojant sau. Aišku, tai ne taip jau malonu. Bet reikia.

(Bus daugiau)

PLAUKŲ DAŽAI
NESUKELIA VĖŽIO

Šiame krašte geroka dalis žmonių — vyrų ir moterų — vartoja specialius dažus plaukams, kad padengtų žilstančius ar iš viso pakeistų plaukų spalvą. Prieš kurį laiką buvo pradėta skelbti, kad laboratorijose tyrimų metu kai kurios pelės, nuolat tepamos plaukų dažais, turėjo piktybinių auglių, todėl prasidėjo perspėjimai: plaukų dažai gali sukelti vėžį.

Tyrimai, atlikti su 99,000 moterų, turinčių tarp 30 ir 55 metų amžiaus. Juos atliko du

Take
control
of an
Emerging
market.

GENERAL MANAGER
LITHUANIAN OPERATIONS

You will oversee all operations and provide maximum profit and return on invested capital. This entails establishing both short- and long-range objectives while representing the company to major customers, government offices, the financial community and the public at large. Reporting directly to the Board of Directors, this high level position will ensure ongoing development and growth of all operations.

The successful candidate will have a Bachelor's degree and minimum of 10 years general management experience, along with fluency in Lithuanian and English. Knowledge of multinational, high technology products and services essential. An advanced degree from a recognized international university a plus.

FINANCE MANAGER

You will manage a staff with functional responsibilities for accounting, MIS, credit, collections and human resources administration, while taking personal responsibility for treasury and banking activities. This includes overseeing the financial reporting and accounting, including selecting, installing and implementing the accounting system.

The successful candidate will have an advanced degree in Business with a major in Finance or Accounting. CPA certification or equivalent as well as strong knowledge of Lithuanian and U.S. GAAP essential. Experience in corporate finance or control function (5 - 7 years), along with fluency in Lithuanian and English required. Experience in a business start-up environment a plus. Prior experience managing a professional finance/control organization essential. Familiarity with modern MIS technology essential.

For prompt consideration, please forward your resume to: Rogers & Associates, Dept. SP, 8600 W. Bryn Mawr, Ste. 260S, Chicago, IL 60631. Our client is an equal opportunity employer. No walk-in resumes accepted.

DRAUGAS

(USPS-161-000)

THE LITHUANIAN WORLD WIDE DAILY

Published daily except Sundays and Mondays, Legal Holidays, the Tuesdays following Monday observance of Legal Holidays as well as Dec. 26th and Jan. 2nd by the Lithuanian Catholic Press Society, 4545 W. 63rd Street, Chicago, IL 60629-5589.

Second class postage paid at Chicago, IL and additional mailing offices. Subscription Rates: \$90.00 Foreign countries \$100.00

Postmaster: Send address changes to Draugas — 4545 W. 63rd St., Chicago, IL 60629.

Pasto išlaidas mazinant, pakvitavimai už gautas prenumeratas nesunčiami. Ant DRAUGO prie kiekvieno skaitytojo adreso, gavus iš jo mokėti, atzīmima, iki kada yra užsimokėjęs.

DRAUGO prenumerata mokama iš anksto

JAV	metams	1/2 metų	3 mėn.
Kanadoje ir kitur (U.S.)	\$90.00	\$50.00	\$30.00
Tik šeštadienio laida:			
JAV	\$50.00	\$35.00	\$25.00
Kanadoje ir kitur (U.S.)	\$55.00	\$35.00	\$30.00
Užsakant į Lietuvą —			
Oro paštu	\$500.00	\$250.00	
Tik šeštadienio laida	\$160.00	\$85.00	
Paprastu paštu	\$100.00	\$55.00	
Tik šeštadienio laida	\$55.00	\$35.00	

• Administracija dirba kasdien nuo 8:30 iki 4:30, šeštadieniais nedirba.

• Redakcija dirba kasdien nuo 8:30-4:00; šeštadieniais nedirba.

• Redakcija straipsnius taisy savo nuožūra. Nesunaudotų straipsnių nesaugo. Juos grąžina tik iš anksto susitarus. Redakcija už skelbimų turinį neatsako. Skelbimų kainos prisiunčiamos gavus prašymą.

Harvard universiteto Medicinos mokyklos profesorai: dr. Charles Hennkens ir dr. Francine Grodstein. Nepastebėta, kad tarp vartojančiųjų plaukų dažus moterų (daugiausia tyrimuose dalyvavo medicinos seserys) per pastaruosius 14 metų būtų pagausėję vėžio ligomis sirgimai. Tyrimų rezultatai skelbiami „Journal of National Cancer Institute“ spalio pradžioje. Dr. F. Grodstein sako, kad išimtį galbūt sudaro moterys, kurios vartoja juodus plaukų dažus daugiau kaip 20 metų, tačiau šios grupės tyrimų rezultatus reikėtų dar gerai patikrinti ir pakartoti su kita grupe moterų. Pagal dr. Grodstein, plaukų dažų vartotojai neturėtų per daug rūpintis vėžio ligos pavojais. (Iš „Chicago Tribune“, spalio 5 d.)

• Ar jau atnaujino „Draugo“ prenumeratą kitiems metams?

LINAS A. SIDRYS, M.D.
Ophthalmologas/Akių Chirurgas
9830 S. Ridgeland Ave.
Chicago Ridge, IL 60415
708-636-6622
4149 W. 63rd St.
312-735-7709

DR. ŽIBUTĖ ZAPARACKAS
DR. PAUL KNEPPER
AKIŲ LIGOS — CHIRURGIJA
166 E. Superior, Suite 402
Valandos pagal susitarimą
Tel. — (1-312) 337-1285

Kab. tel. (312) 471-3300
VIDAS J. NEMICKAS, M.D.
KARDIOLOGAS — ŠIRDIES LIGOS
7722 S. Kedzie Ave.,
Chicago, Ill. 60652

Cardiac Diagnosis, Ltd.
Marquette Medical Building
6132 S. Kedzie
Chicago, IL 60629
Tel. (312) 436-7700
RIMGAUDAS NEMICKAS, M.D.
S. PRASAD TUMMALA, M.D.

Širdies ir Kraujagyslių Ligos
Valandos pagal susitarimą
Namu (708) 584-5527
DR. ALGIS PAULIUS
ORTOPEDINES LIGOS
CHIRURGIJA
6132 S. Kedzie, Chicago, Ill.
Tel. (312) 925-2670
1185 Dundee Ave., Elgin, Ill. 60120
Tel. (708) 742-0255
Valandos pagal susitarimą

DR. L. D. PETREIKIS
DANTŲ GYDYTOJA
9055 S. Roberts Rd., Hickory Hills, IL
1 mylia į vakarus nuo Harlem Ave.
Tel. (708) 598-4055
Valandos pagal susitarimą

DR. FRANK PLECKAS
Optometristas (Kalba lietuviškai)
Tikrina akis, pritaiko akinius
2618 W. 71st St.
Tel. (312) 737-5149
Val. pagal susitarimą
Palos Vision Center, 7152 W. 127th St.
Palos Hgts, Ill. Kety val. 3-6 v.v.
Tel. (708) 448-1777

DR. LEONAS SEIBUTIS
INKSTŲ, PUSLES IR PROSTATOS
CHIRURGIJA IR GYDYMAS
6132 S. Kedzie
Val.: antr. 2-4 v.p.p. ir ketv. 2-5 v.p.p.
Sėsd. pagal susitarimą
Vizitai apmokami Medicare
Kabineto Tel. (312) 776-2880
Namų 708-448-5545
Priklauso Holy Cross ir
Palos Community ligoninėms

EDMUNDAS VIŽINAS, M.D., S.C.
Specialybė — Vidaus ligų gydytojas
Kalbama lietuviškai
6165 S. Archer Ave. (prie Austin)
Valandos pagal susitarimą
Tel. (312) 585-7755

ARAS ŽLIOBA, M.D.
AKIŲ CHIRURGIJA
AKIŲ LIGOS
Good Samaritan Medical Center.
Naperville Campus
1020 E. Ogden Ave., Suite 310,
Naperville IL 60563
Tel. 708-527-0090
Valandos pagal susitarimą

Pabradės ligoninės palatoje.

Ar pagrindiniai lietuviškos veiklos varikliai jau bus vien moterys? „Draugo“ suaktyviniame bankete rugsėjo 25 d. Martinique pokylių salėje susitiko (iš kairės): JAV LB Krašto valdybos pirm. Regina Narušienė, Lietuvos vyčių centro valdybos pirm. Evelyn Ūžienė, „Draugo“ vyr. redaktorė Danutė Bindokienė, BALFo centro valdybos pirm. Marija Rudienė ir Lietuvių fondo tarybos pirm. Marija Remienė.

LB-NĖS VAIRAS NAUJOSE RANKOSE

Buvo gana daug rašyta ir spėliota, kas atsistos prie LB-nės vairo? Spaudoje buvo ir vieno asmens kandidatūrą paremiusių straipsnių. Tačiau buvo išrinkta nesireklamavusi, ir, kaip pavadinta, „vienosios valandos kandidata“, advokatė Regina Narušienė. Galima sakyti, į areną atėjo beveik naujas veidas. Sakau, beveik naujas veidas, kadangi ji buvo ir buvusioje valdyboje. Galbūt dėl to, kad gyvena nuosalesnėje vietoje, nors ir buvo vykdomoji vicepirmininkė, bet turbūt niekam nesusiję įkyrėti. Tad ir buvo didelė balsų dauguma išrinkta. Ir gerai! Nes, kaip jau žinome, lietuviai yra kaltinami visokiais nusikaltimais: „nacių kolaborantais“, „žydšaudžiais“, „imperijos griovėjais“ ir pagaliau net Rusijos saugumui pavojingais nacionalistais. Tačiau jokia „Jungtinių tautų“ organizacija, negalės mūsų kaltinti „antifeminizmu“.

O jeigu vyrai sugalvotų pasiskusti, tai vis tiek jų skundų niekas neklausys. Be to, galbūt niekas nė nebandytų skustis, kadangi jau esame įpratę. Jau senokai moterys mums vadovauja (neturiu mintyse šeimų gyvenimo, bet mūsų visuomeninę veiklą). Tepaminėsiu tik keletą institucijų: Jaunimo centras, „Draugas“, Lietuvių fondo taryba, veikliausios LB-nės tarybos: „Socialinė“ ir

„Svietimo“ tarybos, yra moterų vadovaujamos. Tad nereikia stebėtis, kad dabar ir LB-nės vairo bus moters rankose. Taip pat yra labai svarbu, kokia bus jos valdyba. Užuoiminas jau teko girdėti, tačiau oficialaus pranešimo dar nėra.

ILB-nės vadovaujantį postą ji ateina jau su didele visuomenine ir organizacine patirtimi. Taip pat nereikėtų užmiršti, kad dabar yra labai komplikuota padėtis. Jeigu prieš penktą metų, bent Bendruomenėje, mes buvome beveik vieningi, dabar to jau nebėra. Po Lietuvos atsistatymo (ir, ypač į valdžią atėjus „buvusiems“), reikėtų savo veiklą peržiūrėti. A. Šleževičiaus atsiprašymas ir lietuvių tautos apkaltinimas, manau, turėtų būti paskutinis ženklas, kad su tokia valdžia mes negalime bendrauti. Nesu priešingas, kad kaltininkus reikia traukti atsakomybėn, bet ne visą tautą! Manysčiau, kad lietuvių kraujas taip pat brangus ir greitai neišdžiūstantis. Tad būtų laikas tam pačiam Šleževičiui, kepurę pakeitusios partijos vadovui, atsiprašyti visą tautą! Tuomet galbūt galėtume rankas vieni kitiems paduoti. Bet kur tau!

Užut atsiprašęs, dabar įvairiomis užuominomis bando prieš tautą nusikaltimus išbalinti. Nuosekliai, lašas po lašo.

norima į mūsų pasamone pasėti sėkla. „Istorija yra rašoma, remiantis ne jausmų emocijomis, o tikrovės faktais. (...) nesimant emociškai, pavyzdžiui, smerkti, kad komunistams tarnavęs stribas buvo blogesnis už naciams pasižovusį tarnauti „baltaraišį“ („Dirva“, 1994.IV.28)“. Einama dar net toliau: „Visi – aš, tu, mes, jūs – kolaboravome. Daukantas tarnavo carui, o nusipelnė Lietuvai. Kaip ir mes. Kolaboruodami mes išgelbėjome Lietuvą. Ir lietuvių („Naujasis dienovidis“, 1994.I.29)“. Tai gi išeiti, kad išeivijoje reikėtų paversti dar vieną rinklą, paminklą: „Kolaborantui“ (mano paburka J.J.).

JAV LB Krašto valdybos pirm. Regina Narušienė.

Kuomet Lietuvos valdžia yra „buvusiųjų“ rankose, tad manysčiau, kad reikia keisti kursą. Reikia jausti žmonių nuotaikas ir visuomenės pulsą. Geras pavyzdys buvo prezidento apsi-

KARALIAUČIAUS LIKIMAS

LIETUVOS ATEITIS

Lietuvių tauta ir jos gentys, nuo seniausių laikų gyvenę prie Baltijos krantų, šio tūkstantmečio eigoję patyrė žiaurų likimą. Jotvingiai, galindai ir prūsai, neatlaikę agresyvių jėgų antplūdžio, žuvo nelygioje kovoje. Antrojo pasaulinio karo metu lietuvių baigė savo istoriją vakarinė lietuvių tautos dalis – Mūsų Lietuva.

Ties Karaliaučiaus lietuvininkų tėvynios užgrobimu visa Lietuva atsirasdo katastrofiškoje geopolitinėje būklėje. Iš visų pusių apsuptas kraštas tampa Rusijos imperialistinių užmačių koridoriumi. Lietuvos vyriausybė jau dabar nesugeba atspirti agresyvioms Rusijos reikalavimams. Išgarsintose pasaulio demokratiniuose santvarkose užgrobtą ir sunaikintą krašto tėvynainiai neturi jokio veiksmingo balso jo tolimesnio likimo sprendime, kol 50-ties metų pokarinis laikotarpis vis dar be Taikos konferencijos baigmės. Mažosios Lietuvos Rezistencinis sąjūdis, atstovaujantis užjūrio kontinentuose genocido nublokštų žmonių rūpesčiui, oficialiu raktu kreipėsi į Čikagoje apsilankiusį Lietuvos Respublikos prezidentą Brazauską tokiu prašymu:

„Didžiai Gerbiamas Pone Prezidentė, Pribrendo Karaliaučiaus srities priklausomybės sprendimo klausimas. Antrąjį pasaulinį karą laimėjusiems sąjungininkams patvirtinus Jaltos konferencijos (1945.II.4-11.) nutarimus ir sąjungininkų Kontrolės Tarybos (1945.VI.5) įstatymą Nr. 46, Potsdamo Konferencijos patvirtinimu (1945.VIII.2) Prūsijos valstybė buvo likviduota tuo pagrindu, kad ji buvo Vokietijos militarizmo lopšys, amžiu begyję dominavęs svetimų žemių grobimais. Šiaur-rytinę Rytprūsių dalis, dabar pavadinta Kaliningrado sritimi, buvo laikinai leista Sovietų Sąjungos pokario metu administravimui iki būsimos Taikos konferencijos.

Karaliaučiaus teritorija, užlankymas. Teko išgirsti daug klausimų, ko jis čia atvažiuo? Reikia tikėtis, kad naujoji valdžia į tai atkreips dėmesį. O mes linkime jai ištvermės ir sėkmingos veiklos!

Mažosios Lietuvos Rezistencinio sąjūdžio valdyba: Algis A. Regis, pirm., Ramūnas Buntinas, Ieva Jankutė, Vilijus A. Trumpjonas, Martynas Buntinas, A. P. Bagdonas.

Juliusas Žygas

Ideja, tikrovė ir milijonai

„Draugui“ švenčiant 85 metų sukaktį, nuolat tenka artimiau susipažinti su jo praeitimi, ypač įtaką ir svarbą užsienio lietuvių gyvenimui per visus tuos dešimtmečius. Ir ne tik užsienio lietuvių, bet ir tėvynės Lietuvos, kurios istorija atspindi dienraščio puslapiuose. Spausdinto žodžio svarba ir įtaka abiejų netenka, net per daug nesigilinant į atskirus atvejus.

Paimkime pavyzdžių Lietuvių fondo. Jis per daugiau kaip 30 metų gyvavimo yra pasidarys taip savas, pažįstamas ir žinomas, kad pakanka dviejų raidžių – LF – ir tuoj aišku, apie ką kalbama. Iš tikrųjų daugelio pasamoneje šalia paprasto bendrinio daiktavardžio „fondas“ automatiškai pridodamas ir žodis „Lietuvių“. Mums belieka tikėtis, kad netolimoje ateityje ir Draugo fondo savoka igaus panašų populiarumą.

Nepaisant Lietuvių fondo įsipilietinimo mūsų kraštą, jis jau nėra toks senas. 1960 m. gruodžio 8 d. „Drauge“ buvo išspausdintas dr. Antano Razmos straipsnis, metęs visuomenę milijoninio fondo steigimo idėją. Ir kažin, ar ta idėja būtų taip plačiai nuaudėjusi per lietuvišką visuomenę, itikinusį ją tokio fondo reikalingumu, įgyvendinti galimybę, jeigu ne „Draugo“ visapusis parama, jo redaktorių pritarimas ir pastangos, kad idėja taptų tikrove. Šiandien, kai LF išsivajotasis milijonas (kokia milžiniška suma anuomet tai turėjo atrodyti) jau pasidaugino ir peržengė 6 milijonus dolerių, „Draugas“ vis tiek jaučia beveik „tėvišką globą“ Lietuvių fondui. Žinoma, ir dėkingumą, nes LF nepašykšti dienraščiai kasmetinės paramos.

Lietuvių fondą šiandien paskatino minėti ant darbo stalo gulintis stambus ir puošnus leidinys, dar tebekepiantis spaustuvės dažais. Tai antroji LF knyga, apimanti 1962-1982-1992 metų LF sukaktis, tarytum kokią ypatingą pakopą šios svarbios institucijos gyvenime.

Pirmoji šios knygos dalis, išleista 1987 metais, susilaukė

dėmesio, bet nemažai ir kritikos, kad eikvojami pinigai prabangiam leidiniui, kuris jokios apčiuopiamos paskirties neturi. Praėjus kritikų bangos ikarščiui ir žvelgiant iš laiko perspektyvos, knygos vertė jau abejoti netenka. Šiaip ar taip Lietuvių fondas nėra eilinė užsienio lietuvių organizacija, bet per lietuvių dešimtmečius tiesiogiai susijusi su tūkstantių asmenų gyvenimu: ir tų, kurie į fondą įjungė savo įnašą, ir tų, kuriems fondas ištiesė paramos ranką. Pirmiesiems LF knygos yra paminklas, įamžinimas, kad jų pavardės (ir veidai) neišblės iš mūsų tarpo be „likusio ženklo, kad žmogumi buvę“ (pasak Vinco Kudirkos); antriesiems – akivaizdus priminimas, kad jie yra skolingi Lietuvių fondui ne tik už suteiktą finansinę paramą, bet tai pat ir savo duoklę-įnašą, kuris ateityje įgalintų LF padėti kitiems, paramos reikalingiems.

Šioje knygoje, turinčioje netoli 600 psl., tiek daug pavardžių, tiek daug nuotraukų... Ir tų, kurie dar mūsų tarp, ir jau seniai persikėlusius į pomirtinį gyvenimą. Skaitai tas pavardes ir negali nesistebėti lietuvių pareigumu, supratimu, kilnumu. Jie tikėjo ir šiandien tebetiki LF idėjos reikšme: kiekvienas dėjo „po grūdą“, kad prisipildytų fondo „arūdai“, iš kurių būtų maitinama lietuvių ateitis. Svarbu pastebėti ir tai, kad milijonai susikrovė daugiausia kuklių įnašų dėka – po simta, po kelis šimtus; sąrašuose retokai pasimaišo tūkstantinės, o dar rečiau skaičiai su daug nulių.

Knygos vyriausias redaktorius Antanas Juodvalkis tikrai turėjo nelengvą uždavinį, nors jam padėjo nemažas būrys talkininkų. Gražiai spaudos darbą atliko „Draugo“ spaustuvė, todėl knyga atrodo patraukli, o jos turinys – išliekantis paminklas tiems, kurie įkūrė Lietuvių fondą, kurie per tuos dešimtmečius dirbo ir dabar tebedirba, kad LF klestėtų ir vis kiltų tomis pakopomis į naujas finansines aukštumas; pagaliau tiems, kurių aukų – įnašų dėka pakopos statomos.

– Tave vokiečiai sušaudė, tai kaip vėl gyvas po Kauną slampinėji?
– Kur sušaudė?
– Aš tuje.

– Aš ir pats. Pasirodė, kad kažkas iš pažįstamų mane matė vokiečių kariuomenės sunkvežimį ir nusprendė, kad būčiau vežamas suimti. Mat pirmomis karo dienomis (rodosi, birželio 24) vokiečiai sušaudė apie 100 nekaltų alytičių – kerštavo už kažkieno sūvių iš pasalų sužeistą leitenantą, automašiną važiuosį. Žmonės buvo išigandę ir jų išvados apie mano likimą turėjo kiek pagrindo. O aš, toje didelio judėjimo dulkių paskandintoje kryžkelėje palaikęs, vėl buvau įsodintas į vokiečių sunkvežimį ir atvežtas iki Prienų. Nuo ten – jau sunki 35 kilometrų kelionė į Kauną pėsčiomis.

Gimines radau gyvus, sveikus. Ir beveik visus bičiulius, išskyrus a.a. Antaną Žyvatkauską, žuvusį sukilimo metu, ir raustelėjusį Tada Bloznelį, iš baimės kažkur pasislėpusį. Kauniečiai entuziastingai kalbėjo apie buvusį sukilimą prieš sovietus, apie kurį sužinojau tik grįžęs, prisimindinčio pirmąsias, apie kurį sužinojau grįžęs vokiečiais. Juk Lietuva jau esanti laisva su savo valdžia – ar tai ne vokiečių nuopelnas? Dabar buvo galima matyti, kaip žmonės bėdavoję rusų okupacija ir bolševizmu. Jie smerkė ir keikė ne tik pasibaigusį svetimą viešpatavimą, bet ir savus komunistus, noriai Kremliaus talkinėjusius, bendradarbiavusius su baisia NKVD institucija. Savieji buvo laikomi blogesniais už svetimuosius. Tremimai Sibiran buvo vykė tik prieš dvi savaites, o tremiamųjų sąrašus sudarinėjo savi raudoniukai, ir sunkvežimius varė ir kai kurie valkatėles lietuviai, okupantų patikėtiniai. Vyravo siaubas, baisūs komunistinis siaubas! Prie jo sukūrimo prisidėjo ir lietuviai bolševikai, blogiau pasirodė už rusus.

(Bus daugiau)

VAKARAI Į RYTUS, RYTAI ATGAL – IR VĖL ATGAL

VYTAUTAS VOLERTAS

3

Bet štai... Paplentėje, beveik po sodybos langais, guli keturi rusų kariuonės lavonai. Vienas kniūpsčius, kitas ant nugaros, trečias ir ketvirtas ant šonų... Tuščia, tylu. Ir stebiuosi pats iš savęs, kad lavonai manęs negąsdina. Gal todėl, kad juose nematau jokių sužalojimų. Guli įvairiai išsikraipę, lyg būtų poilsui sumigę, tačiau pamele, pajudė.

Kaip jie čia atsirado? Nėra jokių karo ženklų, jokios kariuomenės, jokių žmonių. Einu tolyn neatsigriebdamas ir lyg žuvusių nepastebėjęs, tačiau paspartinęs žingsnius.

Ties Mankūnais įsuku vieškelinį pro Seirijochių, pro Roičių kaimus pasiekiau Juozapavičius. Jokio karo, jokios kariuomenės. Tik Seirijus daužė, tik lėktuvų daug skraidė. Ir dabar skraidė. Aukštai, vos žvimbena. Skrenda į rytus, grįžta į vakarus.

Tėvai sveiki ir galetų būti linksmi, manęs sulaukę. Tačiau kaip Kaunas išsilaukė? Juk mano vyriausias sesuo, penkiolikmetė gimnazistė, pas tetą išvažiavo. Mokslo metai baigėsi, todėl mergaitė rengėsi savaite ar dvi pasisvečiuoti. Jei būtų žinota... Tėvai jokių būdu neleisčiau, jokių būdu! Pagalvokite – tik išvažiavo. Guli įvairiai susimaišyk tu man šitaip.

Rūpestis temdo nuotaikas. O kaimynai džiaugiasi karu ir klausinėja mane, kaip viskas apie Alytų atrodo, ar daug namų ten išgriovė, kada vokiečiai Maskvą užims, kas dabar bus Lietuvos prezidentas. Lyg gudruolis būčiau ir žinočiau. O kai apie Seirijus jie man

pasakoja, piešia visokias baisenybes, nors nė vienas pats ten nebuvo. Tik iš kitų girdėjo. Kad vokiečiai nušovė Tumasonio Kostą, žymiausią Seirijų komunistą, kilusį iš Koragėlių, visi neabejodami tvirtina.

Nas vyksta Kaune? Lyg tyčiomis išsibaigusi radijo baterija ir net mažiausias garselis aparate necypeteli. Laikraščiai neatneina, autobusai nevažiuoja, žmonės tūno namuose. Nors pasikark, nuo pasaulio atskirtas.

Kaip ten mano sesuo, mano tėvų vyriausia dukte, kaip ten visi giminės ir visas mano gyvenimas, kurį dėl Sibiro baimės palikau? Reikia į Kauną keliauti. Būtinai reikia! Kai keliauti?

Paprastai. Birželio 28 d. vėl pėsčiomis iškeliauvau į Alytų. Vežimu nevažiuosiu, arkliai nejosiu, nes ir viena, ir kita gali atimti. O kai pėsčias kinknoji, nėra ko atimti, nes nieko neturi. Vėl traukiau plentą. Mano manymu, viešai keliauti buvo saugiausia. Jei miškeliais rėpliosi, kalnu atrodyti, nors ir labai doras būtum.

Kol kas plentas tiesiai tuščias, bet žmonių lankuose jau galėjai matyti. Praėjau kryžkelės sodybą, prie kurios gulėjo rusų lavonai. Dabar jų ten nebuvo. Ir jokio ženklo nebuvo. Išgirdau birbiną – automašiną! Taip, važiuo iš Seirijų pusės. Pralenkė du kariški automobiliai. Nieko nesakė, nieko neklausė, gal tokio bailio visai nepastebėjo. Žingsniavau ir žingsniavau, o kariškos automašinos retkarčiais mane lenkė be dėmesio. Artėjant prie miesto jų vis gausėjo. Pagaliau ir vokiečių karinė policija! Ant kaklų kabo grandinės, ant jų, ties pat krūtine, metalinės lentos su užrašu – Feldgendarmierie. Baimė nupurto, metus žvilgsnį į tuos jaunos, aukštus vyrus, o metalinės lentos tą baimę dar labiau stiprina.

Tai karinė kontrolė. Ties ja stoja visos automašinos, jų vairuotojai aiškinasi žodžius, kartais ir kažkokius svarbius popierius pro langą iškiša. O man nėra kur dingti...

Kodėl anksčiau nepastebėjau ir šonant nepasukau?

Pastato namė šie policininkai, kareiviai ar žandarai, paplentėje ir liepia laukti. O kai atsiranda tarp automašinų pertraukėlė, pradeda klausinėti. Nei piktai klausinėja, nei linksmai. Karas, juokams nėra laikas! Klausinėja rimtai ir žiūri apstoje. O aš atlieku išpažintį. Gyvenu Kaune, bet karas mane tėviškėje užklupęs (čia nekaltai pamelavau, tėviškė vietoje Alytaus minėdamas, nes nenorėjau istorijos sukomplikuoti). Dabar bandau namus Kaune pasiekti.

Jie klausia, pasižiūrėti vienas ir kita, pasižiūrėti ir mane. Atskleidžia žemėlapi, randa Kauną, o Kaunas nuo Alytaus toli. Tai kaip aš nueisiu?

Eisiu ir gal neeisiu.

Jie krapšto galvas, savo tarpe pasikalba ir man liepia laukti. Jei ta linkme kas važiuosias, jie mane įsodinsia. Bet tiesiai iki Kauno lengvos kelionės nebūsiu. Į Kauną iš čia niekas nevažiuoja. Važiuoja kitur.

Laukiu. Ir pasėdžiu, ir pastoviu, įvairios mašinos ir sunkvežimiai atvažiuoja ir nuvažiuoja. Gal visa valanda praeina, kol man paliepa riogintis į vieną tuščią sunkvežimėlį. Stoviu jame, sunkvežimėlis rieda per Alytų, kuriame tuščia, išskyrus kariuomenės transporto priemones. Vilniaus gatvėje nemažai sugriautų namų. Persiriogliname per visą miestą. Štai jau antroji Nemuno pusė. Ir čia daug sugriautų namų. Už miesto pasiekiamas plentas ir kažkokio vieškelio kryžkelė, o čia kariuomenės judėjimas! Man liepia kraustyti žemyn, nes sunkvežimėlis važiuosias savo keliu, kuris su Kaunu neturi nieko bendra.

Naujas žandarmerijos apklausinėjimas. Labai nustembu, kai ir čia man liepia laukti tinkama kryptimi važiuojančių priemonių.

Kelionė per Alytų, man stovint sunkvežimely, turėjo savo aidą. Kai rudenį Kaune atsitiktinai pamaciau savo gerą gimnazijos klasės draugą Ambraziejų Jonyną, jis vos neapalpo!

KELI ĮSPŪDŽIAI IŠ JAV LB TARYBOS SESIJOS

DR. SIGITA RAMANAUSKIENĖ

Kadangi neseniai grįžau iš JAV Lietuvių Bendruomenės Tarybos suvažiavimo Vašingtone, kuriame dalyvavau kaip Floridos atstovė, mane dabar dažnai užkalbina Dayton Beach lietuviai: klausia, kas geriausiai patiko. Sakytiau, kad politinis seminaras, kuris vyko dieną prieš Tarybos sesiją. Jisai buvo puikiai suorganizuotas, Astos Banionytės, JAV LB Vašingtono būstinės vedėjos, dėka. Po pusryčių, kurie buvo Amerikos Kongreso rūmuose, vyko sen. Dennis DeConcini ir sen. Donald Riegle pagerbimai, taip pat buvo septynių valdžios pareigūnų ir atstovų iš privačių politinių bei šalpos organizacijų pranešimai. Po pietų persikėlė į salę, priklausančią Baltiesiems rūmams, ir ten vėl trys pareigūnai, šįkart iš National Security Council mums prabilo.

Rytą kalbėjęs Paul Goble iš Carnegie Endowment for International Peace sakė, kad LB dabar turi kitą politinę užduotį, net svarbesnę už ankstesnę. Svarbesnė, nes Lietuva dabar pamirštama, ypač, kai išejo svetima kariuomenė. Pavojus iš Rusijos dar didelis ir surištas su ekonomijos nesavarankiškumu. Pagal Goble, LB turi tęsti Amerikos Kongreso, ypač senato, įtaigojimą teisingų šalpos reikmų atžvilgiu, ir taip pat būti Lietuvos sąlygiška mlytoja ir kritike. Dabar, pagal Paul Goble, yra ypač svarbu būti atsargiems, nes Rusijos atstovai jau pranašauja, kad padidės propaganda iš jų nevalstybinių organizacijų (NGO – Non Governmental Organizations) kaip kultūros bei masinių informacijų teikimo šaltinių.

Seminare dalyvavo ir Lietuvos atstovybė Vašingtone – ambasadorius Eidintas ir kiti pareigūnai, taip pat jie dalyvavo Tarybos sesijoje bei komisijų posėdžiuose. Ambasadorius pasveikino Tarybą, sakytas, kad Lietuva jau laisva ir reprezentuoja save; LB reprezentuoja save. Konstatavo, jog tas nereikia, kad nesvarbu Lietuvai, kas vyksta išeivijoje. Siūlė LB tęsti politinę veiklą kartu su diplomatine tarnyba. Ypač reikia išeivijos pagalbos žinių apie Lietuvą anglų kalba sudarymui. Sakė, kad Lietuva atsidėkos, atsiųsdama kultūros darbuotojus bei kunigus.

Gedimino Kirkilo (dabartinio LDDP frakcijos vadovo Seime) pranešimas Vašingtone irgi sukelia daug klausimų. Aš atsakau, kad Kirkilas mane ir kitus dalyvius nustebino, sakytas, kad, pagal tai ką jis girdėjo politiniame seminare,

„daugelis JAV pareigūnų sutinka su mūsų pozicija“ (su prask, LDDP pozicija). Tačiau kaip jis galėjo negirdėti Paul Goble cituojant buvusį Švedijos ministrą pirminį Karl Bildt, kuris šio mėnesio „Foreign Affairs“ žurnale rašo, kad Estija jau prisijungė prie Vakarų, Latvija pakeliui, o Lietuva pasirinko kitą kelią? Goble sakė, kad integracija į Vakarų priklausau nuo savarankiškumo ekonomijos. Tam įrodyti jis pasakojė, kaip jis Estijos prezidento Meri klause, ar Estijos valdžia (nors ten dar tada stovėjo rusų kariuomenė), ar Lietuvos valdžia (be kariuomenės) yra laisvesnė (savarankiškesnė). Kiti politinio seminaro kalbėtojai (pvz., Nicholas Burns iš National Security Council) irgi vadino Estiją „modeliu“, kuri jau dabar pasirodusi naudoti „Enterprise Fund“, o Lietuva atsilikus.

Thomas Dyne iš USAID sakė, jog „dabartinė Lietuvos valdžia ne visai įsitikinusi, kad verslui reikia būti „permatomam“, t.y. „šviamam, teisėtam“ ir kad verslui reikia tam tikrų „draugiškų“ t.y. „palankių“ sąlygų“. Dyne sakė, kad jie bando lietuvius įtikinti tokiu keliu eiti. Prisi-pažino, kad santykiai tarp Vilniaus ir Vašingtono buvo šiltesni Vytauto Landsbergio administracijos metu. Grįžtant prie Burns, jis sakė, kad Amerikos investicijos Vengrijoje yra 20 kartų didesnės, negu Rusijoje, bet Rusijoje didesnės, negu Lietuvoje. Estija pralenkusi Lietuvą, nes geriau tvarkosi, kadangi „lietuviai neįsipa-reigoja elgtis taip kaip reikia“.

Nepaisant Kirkilo kalbos turinio, prie kurio galima buvo daug kur prikibti, jo pranešimas buvo jo filosofijai „tipingas“: vengimas atsakyti dalykiškai į temą, daug statistikos; labai greitas pristatymas ir ilgas pranešimas, pasipiktinimas, kad klausytojai vertina tik „emocijas“ (pvz., palanki publikos reakcija į Gedimino Vagnoriaus nuoširdų paaiškinimą apie 90.000 kunigų bei intelektualų ir jų šeimų padėti, kurie šantažuojami, norint juos „neutralizuoti“). Mane jo laikysena nenustebino, tik stebina, kaip jis sugeba daug išeivių „apmulkinti“. Mes tikrai labai stebino, tik stebina, kaip jis sugeba daug išeivių „apmulkinti“. Mes tikrai labai stebino, tik stebina, kaip jis sugeba daug išeivių „apmulkinti“. Mes tikrai labai stebino, tik stebina, kaip jis sugeba daug išeivių „apmulkinti“.

Kiti daytoniškiečiai klausia, ar turiu kokių nors pasiūlymų Tarybos veiklai? Aš daug idėjų turiu ir jas perduosiu naujai pirmininkei Reginai Narušienei. Viena iš jų, tai turėti VISA arba Mastercard „affinity card“. Daug amerikiečių organizacijų jas turi, pvz., universiteto „alumni“. Kai nariai naudoja tas korteles, tam tikras procentas iš apyvartos atitenka organizacijai. Dėl Tarybos sesijų siūlau dar mažiau pranešimų, o daugiau laiko komisijų ir sesijų plenumo diskusijoms. Jau šįkart pranešimai buvo pateikti paštu ir buvo tik ateities planų pristatymai, bet ir šie galėjo būti pristatyti paštu ir tik diskutuoti sesijoje. Yra nenaudingas jėgų naudojimas, jeigu iš viso krašto suvažiavę atstovai du trečdalius laiko praleidžia, ne bendraudami ir kurdami, o klausydami pavienių pranešimų.

Taip pat nusivyliau, kad pradedam pamesti demokratinius principus. Gal jau per daug perėmėm ypatybių iš nualintos Lietuvos, „besitirindami“ su Seimo „demokratinės“ partijos atstovais. Pvz., vienoj Tarybos komisijos sesijoje buvo pasiūlyta rezoliucija prieš Rusijos tranzitą per Lietuvą. Prie jos buvo balsavimo būdu pridurtas paragrafas, kurio nenorėjo rezoliucijos kūrėjas. Jis, sekretorė (kuri visais kitais atvejais pasižymi šūkiu „dėl tvarkos“), ir komisijos pirmininkas (laikinai gavęs „amnestiją“ ir neatsiiminęs balsavimo) pasiliko po sesijos rezoliucijos gražiai perrašyti. Kai ji buvo pristatyta visai Tarybos sesijai, to paragrafo nebebuvo. Aš sutinku, kad sesija gali atmeti ar pakeisti rezoliuciją, bet keli žmonės negali savarankiškai pakeisti rezoliucijos ir jos nepristatyti taip, kaip komisijos nariai buvo nubalsavę. Yra gi liudininkai, dalyviai ir stebėtojai, ir net komisijos eigos garsojuostės! Tas pats visuomenininkas, kuris žūt būt nenorėjo to paragrafo (kad tranzito sutartis, jei ji bus pasirašyta, būtų pristatyta Europos saugumo organizacijai), savo ruožtu apsiėmė angažuoti neįvardintus istorikus parašyti apie lietuvių-žydų bei lietuvių-lenkų santykius. Aš buvau Visuomeninių reikalų taryboje praėjusius trejus metus, bet nei mes, nei dabartinė Visuomeninių reikalų komisija, nematėme tų dokumentų ir tik per didelį vargą išsipašė, gavom kopiją to, kuris kalba apie žydus. Dokumentas mums buvo paduotas rugsėjo 18 d. sesijoje. Grįžusi namo, radau klaidų, bet žinojau, kad jau 300 kopijų yra išspausdinta ambasados greitame naudojimu vienam susitikime, numatytam rugsėjo 23. Panaši istorija su Lietuvos išeivijos komisija, apie kurią nebuvo informuota ir sužinojau tik iš spaudos. Tie reikalai per rimti, kad bent Visuomeninių reikalų

VERTINGAS ĮNAŠAS LIETUVYBĖS IŠLAIKYMAI

Penkis dešimtmečius vergavusiai tautai vėl išaušo laisvės rytojais. Atstaciūs nepriklausomybė, pasikeitė ir užsienio lietuvių visuomeninės veiklos gairės. Neliko reikalo tiek daug laiko ir jėgų pašvesti tautos vadimui, tad susidarė sąlygos daug daugiau dėmesio skirti lietuvių išlaikymui ir tautinių idealų puoselėjimui.

Šiuos uždavinius sėkmingai vykdo atskirų kraštų L.B-ės. Tik gaila, kad PLB-nė paskutiniu metu pateko į „politikierių“ rankas. Jie daugiau pastangų deda įsitvirtinti Vilniuje prezidentūroje ir Seimo rūmuose nei rūpinis pasaulio lietuvių švietimo ir kultūrinės veiklos klausimais.

Svarbiausią vaidmenį lietuvių išlaikymui ir jos palaikymui už Lietuvos ribų vaidina mūsų lituanistinės mokyklos. Deja, paskutiniu metu mažėja ne tik mokyklų, bet ir moksleivių skaičius.

Išskant būdų pritraukti daugiau moksleivių į šias mokyklas, be abejo, tenka susirūpinti mokslo programų pavairinimu. Tenka ypatingai pagirti Clevelando lituanistinės mokyklos pedagogų pastangas. Šiomis dienomis teko gerėtis skoningai paruošta vaizdajuoste, kurioje yra ištisai įrašytas Šv. Kazimiero lituanistinės mokyklos pavasarinis koncertas.

Programoje dalyvauja visų aštuonių skyrių berniukai ir mergaitės, ir dar keli vaikų darželio mokinukai – iš viso 52 moksleiviai. Dviejų dalių koncerte mišrus choras dainuoja 24 lietuvių muzikų paruoštas dainas. Kelios dainos yra palydimos skudučių, varpelių, fleitos, klarneto ir skrabalų.

Koncerto repertuaras įvairus, nuotaikingas ir kruopščiai parinktas šio jauno choro pajėgumui. Ypač žiūrovus jaudina kelios patriotinės dainos, skambančios iš tokių jaunų krūtinų. Šio viso įspūdingo ir vispusio

tarybos nariai būtų į juos neįjungti, kad būtų veikiamas tik savarankiškai ir skubiai.

Noriu tačiau pridurti, kad LB darė ir darys daug svarbių ir naudingų darbų. Kartais gamam ir kritikos. Pvz., ne visi mato naudą iš politinių seminarų Vašingtone. Kaip tik yra svarbu ne tik parodyti amerikiečiams, valdžios pareigūnams, mūsų jėgas, bet ir parodyti svečiams iš Lietuvos, kad mes prieinam prie labai aukšto rango Amerikos politikų. Tikiuosi, kad šios kadencijos Tarybos nariai bus išmintingi ir vykdys visuomenės norus. Prašom mums visiems juos perduoti asmeniškai arba laiškais.

Jonas Daugėla

Muz. Rita Kliorienė.

kai patrauklaus parengimo iniciatorė ir vadovė yra Rita Kliorienė. Ji jau plačiai žinoma muzikė. Prieš kelerius metus parengė puikų klasikinės muzikos koncertą Toronte, o šį vasarą dirigavo chorams Dainų šventėje Vilniuje. Šiuo parengimu ji mus neabejotinai įtikino, kad be išskirtinų muzikės talentų ji turi ir pedagogės gabumus. Jai talkino pedagogė Eglė Laniauskienė.

Sunku net apytikriai apskaičiuoti, kiek šios vadovės turėjo pašvesti laiko ir energijos, kol išmokė mokinukus atsiminti ne tik dvidešimt keturių dainų tekstus ir melodijas, bet ir tinkamai laikytis scenoje. Be abejo, jos šį darbą atliko savanoriškai, be jokio atlyginimo – grynai iš idealistinio pasišventimo. Žinoma, negalima užmiršti ir tėvėlių bei senelių pastangų choristus skoningai aprenkti ir paruošti scenai.

Paskutiniu metu spėria nyksta mūsų tradiciniai lietuviški telkiniai. Pensininkai patraukia į pietus, o išsimokslinę tėvai gauna darbus tolimesniuose miestuose, kuriuose visai nėra bet kokios lietuviškos aplinkos. Tad nutautėjimui susidaro labai palankios sąlygos.

Si vaizdajuostė techniškai pakankamai tobulai paruošta, tad būtų labai pravartu atitolusių nuo lietuvių centrų tėvams ją įsigyti. Rodydami šią vaizdajuostę savo vaikams, juos bent valandai atitrauktų nuo vulgarų TV programų. Vaizdajuostė ne tik pajavirintų svetimos aplinkos kasdienybę, bet ir sukeltų tautinio patididžiavimo jausmus, galbūt pažadintų norą įsijungti į lietuviško jaunimo organizacijas, keliauti į vasaros stovyklas, skaityti lietuvišką spaudą.

Kiekvienu atveju, šis kilnus darbas turėtų susilaukti platesnio lietuviškosios visuomenės dėmesio.

CLASSIFIED GUIDE

REAL ESTATE

GREIT PARDUODA

RE/MAX REALTORS
(312) 586-5959
(708) 425-7161

RIMAS L. STANKUS

- Perkant ar parduodant
- Greitas ir sąžiningas pataravimas
- MLS kompiuteriui FAX pagalba
- Nuosavybės įkainavimas veltui
- Perkame ir parduodame namus
- Apartamentus ir žemę
- Pensininkams nuolaida

FOR RENT

Išnuomojamas 3 kamb. apšildomas butas, apyl. 71 St. ir Washenaw Ave., vienam arba dviem suaugusiems asmenim. Yra šaldytuvai ir virimo plyta. \$325 mėn. + „security dep.“ Kreiptis: Almag nuo 8 v.r. iki 3 v. p.p., tel. 312-476-8727.

HELP WANTED

MACHINE OPERATORS

Heavy Industrial Production
Full time work, vicinity of 63rd & Harlem. Plenty of overtime for reliable, dependable people with good references. Many benefits. Phone for appt. Mon. thru Fri. 10:30 am - 2:00 pm. Some English necessary.
708-458-8203

MISCELLANEOUS

10%—20%—30% pigiau mokėsit už apdraudą nuo ugnies ir automobilio pas mus.

FRANK ZAPOLIS
3208 1/2 West 95th Street
Tel. — (708) 424-8654
(312) 581-8654

ELEKTROS.

ĮVEDIMAI — PATAISYMAI

Turiu Chicago miesto leidimą. Dirbu ir užmiesty. Dirbu greitai, garantuoti ir sąžiningai.

312-779-3313
KLAUDIJUS PUMPUTIS

TAISOME

SKALBIMO IR DŽIOVINIMO MAŠINAS, ŠALDYTUUVUS, ŠILDYMO SISTEMAS, VIRYKLAS, ORO VENTILUOJIMUS.

H. Deckys
Tel. 585-6624

MISCELLANEOUS

HERBALIFE

tai gera priemonė išvalyti organizmą nuo šlakų, sureguliuoti kraujo spaudimą, sumažinti svorį, nervinę įtampą. Vėl būsite energingas ir žvalus!

Skambinti: (718) 847-7452
Kviesti: **ELVIS**

J.M.Z. Construction Co.

Custom carpeting, rec. rm. additions; kitchen, bathrm., basement & deck construction; dry-wall hanging & taping; aluminum siding, soft-fit, fascia & seamless gutters; replacement glass block windows; shingle hot tar & modified rubber and roll roofs. Expert at tearoffs; complete tuckpointing; all colors; chimneys rebuilt.
708-620-9942. Tel.

DRAUGE GAUNAMI ANGLŲ KALBA LEIDINIAI

CATECHISM OF THE CATHOLIC CHURCH. 803 psl.	\$20.00
HELL IN ICE. Sibirian tremtinės dienoraštis. Onutė Garbšienė. 255 psl.	\$13.00
PHYSICIAN AT THE CROSS ROADS, atsiminimai. J. Mikelionis M.D. 205 psl.	\$11.00
OUTLINE HISTORY OF LITHUANIAN LITERATURE. Antanas Vaičiulaitis. 54 psl.	\$0.50
LITHUANIA THE EUROPEAN ADAM. Joseph Ehrat. 51 psl.	\$3.50
AWAKENING LITHUANIA. Jack J. Stukas. 191 psl.	\$8.00
SVETUR OR AWAY FROM HOME. L. R. Fike. 419 psl.	\$17.95
LITHUANIAN DIASPORA KINGSBERG TO CHICAGO. Antanas J. Van Reenan. 329 psl.	\$25.00
LITHUANIA AND THE UNITED STATES. Const. R. Jurgėla, Ph.D. 263 psl.	\$15.00
A PRIEST IN STUTTHOF, atsiminimai. Stasys Yla. 294 psl.	\$15.00
HISTORY OF LITHUANIA. Dr. J. Končius. 142 psl.	\$5.00
LITHUANIA SELF-TAUGHT. M. Inkėnienė. 142 psl.	\$4.00
LITHUANIANS IN THE USA. David Fairhauz. 246 psl.	\$15.00
BALTIC STATES VS THE RUSSIAN EMPIRE. Val. Ramonis. 79 psl.	\$5.00
BED AND BREAKFAST IN LITHUANIA. 177 psl.	\$12.00
RADIANCE IN THE GULAG, atsiminimai. Nijolė Sadūnaitė. 148 psl.	\$5.95
EASY WAY TO LITHUANIA. Vad. ir 6 kasėtės mokytis lietuvių kalbą	\$50.00
INTRODUCTION TO MODERN LITHUANIA. Vad. mokytis lietuvių kalbą. Dambriūnas, Klimas, Schmalstieg. 471 psl.	\$25.00
A GUIDE TO THE BALTIC STATES. Ingrida Kalnins. 309 psl.	\$17.95

Pastaba. Užsakant knygas paštu, Illinois gyv. prideda Sales Tax 8.75% nuo knygos kainos. Tačiau visi, tiek Illinois, tiek ir kitų vietovių knygų užsakytojai prideda \$2.75 už kiekvieną knygą, supakavimo ir pašto išlaidų apmokėjimui.

JAV LB Visuomeninių reikalų tarybos ruošiamame seminare š.m. rugsėjo 16 d. Vašingtone. Iš kairės: John Beyrle, direktorius Amerikos saugumo komitete Europos ir Azijos reikalams; John Kunstedterel, Baltic Desk JAV valstijų departamentu vadovas ir R. Nickolas Burns, specialus prezidento asistentas ir vyriausiasis direktorius Saugumo komitete Europos bei Azijos reikalams.

Nuotr. Jono Urbono

TRANSPAK

Siuntiniai į Lietuvą - pristatom į namus.

Talpintuvai siunčiami kas savaitę.

AIR CARGO skubiems siuntiniams.

ŠVENČIŲ PROGA

PINIGAI pervedami DOLERIAIS

papigintomis kainomis. Mažiausia suma - \$50.

MAISTO SIUNTINIAI: nuo \$29.- iki \$98.-

55 svarai, maisto rinkinys \$98.-

Pageidaujant prisiūsime smulkią informaciją.

Siųskite per seniausią siuntinių į Lietuvą įstaigą.

Dirbame nuo 1987 m.

TRANSPAK, 2638 W. 69th St.

Chicago, IL 60629 Tel. 312-436-7772

LAIŠKAI

„DRAUGO“ SUKAKTIES PROGA

Sveikinu „Draugą“ 85 metų sukaktį švenčiantį, siunčiu antrą šimtą, tapdama Draugo fondo nare.

Mirus kun. Pr. Garšvai, turbūt ne vienas klausė: kas gi užims jo vietą?

Pasirodo, karts nuo karto užauga „perliukai“, kad ir nelabai dėkingoje lietuviškos išlaikymo aplinkoje. Viena iš tų perliukų yra ir dabartinė „Draugo“ redaktorė D. Binkienė.

Su įdomumu skaitau jos vedamuosius ir džiaugiuosi jos sugebėjimu įžvelgti įvykius iš skirtingo, įdomaus taško. Jos vedamasis š.m. rugsėjo 27 d. kaip tik liudija naują įžvalgą straipsnyje „Juk jis ne mūsų prezidentas“. Taip, jis ne mano prezidentas! Nors esu gimusi, augusi, mokslą baigusi ir dirbusi auklėjimo darbą prieškarinėje Lietuvoje, šiandien, važiuodama ten dirbti su mokytojais, kurios nori vesti Montessori klases, turiu prašyti vizos į savo gimtąją kraštą.

Kokias akis turi turėti dabartinės Lietuvos valdovai, lankančys užsienio lietuvių?

Stasė Vaišvilienė
Chicago, IL

DŽIAUGIAMĖS „DRAUGU“

Šių metų pavasarį seniausia Mažeikių miesto mokykla, siekianti susigražinti gimnazijos vardą, gavo puikią dovaną. Tai išeivijos lietuvių dienraštis „Draugas“. Mūsų mokyklos kolektyvas yra sujaudintas, kad tokį dėmesį parodė buvę mokyklos gimnazistai. Leiskite Jums, mielieji, esantiems toli nuo prabėgusių vaikystės vietų, tirti žmogiską, nuosirdų aciu: Stasė Vaišvilienė, kuri yra lyg tiltelis tarp abiejų krantų, kuri rašė dienraštyje apie mūsų mokyklą, apie mūsų didelį norą bendrauti, susitikti: Karolinai Kubilienei, Pranutei Skruodienei, Aleksandrui Buivydienei, B. Žemaitienei, Juozui Baužiui, Aleksui Lauraičiui, Alfonsui Pargauskui, Antanui Pauzoliui už lėšas, skirtas dienraščio „Draugo“ prenumeratai.

Dėkui Jums už dėmesį, dėkui, kad aplankote mus. Mokykla laukia Jūsų. Sugrįžkite į vaikystės namus, prisiminkite jaunystės takus. Dienraštis „Draugas“ mus suartins. Mes žinome, kuo gyvenate Jūs, ką veikiate laisvą nuo darbo minutę. Stiprybės ir geros sveikatos Jums linki Mažeikių 1-osios vidurinės mokyklos mokytojai ir mokiniai.

M. Žiaurienė
Mokyklos direktorė
Mažeikiai

ŽMONĖS GREIT PASIKEIČIA

Turbūt „Draugo“ redaktorė šiuo metu daug kas „kepa ir ant šakių kelia“ už drąsų vedamąjį (rugs. 27 d.). Ir darosi keista: savo tarpe jau kelinti metai visai nemurmu, kad Lietuvos vyriausybėje sėdi komunistai, kad tai tie patys žmonės, prieš kuriuos tauta kovojo beveik 50 metų. Tiek piktų žodžių jų adresu prisakyta, kad tikriausiai visas Seimas ir vyriausybė nuolat „žaksi“. Kai pagaliau prieš prez. Brazauską atvykimą į Čikagą buvo ir spaudos pakartota daugelio (esu tikras, kad daugelio) nuomonė, pasigirdo baisūs protestai. Sėdėjau salėje ir Jaunimo centre, ir Lemonte. Mačiau, kaip elgėsi tie, kurie labai jau šnekėdavo prieš dabartinę Lietuvos valdžią ir patį prezidentą. Už akių visi labai gudrūs, o į akis bijo teisybę pasakyti. Kaip greitai žmonės keičiasi!

Saulius P. Aukštuolis
Palos Heights, IL

DABAR LYGIOS TEISĖS

Paskaičius Jadvygos Damušienės nusiskundimą laišku skyriuje (spalio 7 d.), kad susitikimo su prez. Brazausku rengėjai spalio 2 d. Pasaulio lietuvių centre neleidė dr. Damušiai padėkoti už įteiktą Vyčio Kryžiu, man kyla klausimas: nejaugi tie rengėjai būtų tikrai pradėję garbingą seną žmogų barti ir už skverno traukti, jei jis būtų pradėjęs dėkoti?

Buvo kadaise laikai, kad riteriai net su smakais kovodavo ir damas nuo visokių negandų gindavo. Dabar, atrodo, moterims atėjo eilė savo vyrus saugoti ir ginti. Lai gyvuoja lygios teisės.

Augustinas Z. Pužas
Oakbrook Terrace, IL

ORDINAI IR PADĖKOS

„Draugo“ 1994 m. spalio 7 d. laidos laišku skyriuje išspausdintas Jadvygos Damušienės laiškas dėl besilankančio Lemonte Lietuvos prezidento Algirdo Brazausko ordinų įteikimo dviem kovotojams dėl Lietuvos laisvės ir nepriklausomybės. Vyčio Kryžiaus III laipsnio ordinas gavo buvę laikinosios vyriausybės (1941.VI.25 - VIII.5) ministrai dr. Adolfas Damušis ir prof. Mečys Mackevičius. Sutikimo rengėjai neleidė A. Damušiai perskaityti parašytą padėkos raštą.

Padėkos raštas pradėdamas šiais žodžiais: „Priimu šį žymenį per Jus, kaip mūsų tautos įvertinimą ir dėkingumą ženklą tiems, kurie kovojo dėl savo tautos laisvės savoje žemėje, kurie už laisvės troškimą buvo okupantų persekiojami ir tremiami į svetimus kraštus, ku-

Šv. Kazimiero seserys – jubilatės rugpjūčio 14 d., kai įvyko oficialus vienuolių įžadų sukakties minėjimas. Iš kairės: ses. Ann Therese, švenčianti 50 metų; ses. Genevieve Kripas – 50 metų; ses. Perpetua – 75 m.; ses. Regina Sitkus – 50 m.; ses. Marilyn Kuzmickus, generalė vyresnioji; ses. Leona Miernicki – 50 m. ir ses. Angeline – 50 m. išgyvenusi įžaduose.

rie didelių ir nežmoniškų kančių keliu eję paaugojo savo gyvybes, kaip Tėvynės miškuose, taip ir Sibiro taigose ir nacių kalėjimuose“.

Padėkos tąsa yra 4-5 kartus ilgesnė už šią vieno sakinio pastraipą.

Kokių būdu dr. A. Damušis gavo įgaliojimus padėkoje minimų žuvusių mūsų tautiečių vardu priimti ordiną iš buvusio komunistų vado rankų? Kaip yra su Mečiu Mackevičium, gavusiu tokį pat ordiną už tuos pačius nuopelnus. Ar ir M.M. turi įgaliojimus priimti ordiną tuo pačiu vardu?

Mūsų rezistentai ir laisvės kovotojai suklupo po patogaus gyvenimo demokratiniame krašte ir, neatsilaikę pagundai, susiviliojo blizgučiais. Iš iki šiol žinomų buvusių dekoruotų ordinų, ar padėkos lakštais, ar pakeltų ir karinių laipsnių, yra tik vienas žinomas atvejis, kai asmuo atsisakė ordiną priimti. Tas asmuo yra tautos pranašas, poetas Bernardas Brazdionis, šaukęs į kovą tautą. Ar šį poeto sauską dar tebeprisimena laisvės kovotojai, priimdami blizgučius?

Antanas Juodvalkis
Chicago, IL

REIKIA DIALOGO IR TOLERANCIJOS

Nesu linkusi karščiau ir griežčiau plunksnos, jeigu nesutinku su kitų nuomone, tačiau perskaičius vedamąjį („Draugas“, Nr. 187, rugsėjo 27 d.), nesulaukiau.

Sutinku su teigimu, jog ne tokios tėvynės tikėjimės, ne apie tokią man motina pasakoję, vesdama į lituanistinę mokyklą šeštadieniais. Tačiau mes nieko nepasieksim, ignoruodami vienintelį Lietuvos istorijoje išrinktą prezidentą tiesioginiu žmonių balsavimu. Gal mums nepatinka jo praeities titulai, tačiau negalima paneigti, jog jis išlaikė Kremliaus spaudimą ir pirmas išdrįso iplėsti plyši sovietų komunistų partijos monolite. Dabar prez. Brazauskas dirba Lietuvos ir jos žmonių labui, o Lietuva yra mano gimtinė. Tad jokia Meksika, Vokietija ar Pietų Afrika jai neprilygs.

Tik tolerancija ir dialogu galės užsienio lietuvių įtaigoti Lietuvos valdžią ir pakreipti ją mums labiau pageidautina kryptimi.

Dalia Nenortaitė Jakienė
Norristown, PA

HITLERIS IR ŽYDAI

Kai 1941 birželio 22 Vokietija pradėjo karą prieš Sovietų sąjungą, Hitleris nusprendė, jog tai bus kitoks karas negu prieš Vakarų – tai bus kova tarp skirtingų ideologijų ir priešai, ypač komunistai ir žydai, turi būti sunaikinti („Kriegstagebuch des OKW“, 341 – 1941 kovo 3; „Halder“, Kriegstagebuch, ii. 320 – 1941 kovo 17; 1933 - 1939 žydų emigravimo ir 1939 - 1941 žydų teritorinio perkėlimo politika buvo pakeista į visišką žydų sunaikinimą. Apie 500,000 žydų buvo sunaikinti vien 1941 metais. Kariuomenė turėjo susitarimą su SS, jog pastaroji įsteigs „Einsatzgruppen“ kurios atliks žudymus. Grupė A, veikusi Lietuvoje, paliko vienintelį tikslą tokios veiklos dokumentą („Bundesarchiv Koblenz“, R 70 SU/15 Jaeger pranešimas 1941 gruodžio 1): liepos mėn. 4.239 žydai nužudyti, rugpj. skaičius iki 56,459, o spalio 15 d. iki 120,000. Hitlerio paskirtas viršininkas užkariautiems Rytams, Alfred Rosenberg, manė, kad žydai tebus tik

PETKŲ ŠEIMOS LAIDOTUVIŲ ĮSTAIGA

deda daug pastangų, reikalui iškilus, patarnauti Jūsų šeimai. Visai neseniai mes pastatėme naują laidotuvių įstaigą Lemont, IL. Šie didžiuliai ir gražūs namai skirti patogumui šeimų, kurios išsikėlė į pietinius ir vakarinius priemiesčius.

Mes taip pat galime pasidžiaugti, kad priklausome „The Suburban Family Funeral Home“, Cicero, IL. Ši, pagyrimus laimėjusi, įstaiga yra puikiai įrengta, turi daug vietos automobiliams pastatyti ir aptarnauja artimuosius vakarinius priemiesčius.

Tai, šios yra mūsų nuosirdžios pastangos suteikti pagalbą ir suraminimą Jūsų šeimai liudėsio valandose.

Visos šeimos, kurioms mes patarnavome Cicero ir Berwyn miestų apylinkėse, reikalui iškilus, gali kreiptis į Petkus-Butkus įstaigą.

PETKUS IR SŪNUS

Laidotuvių direktoriai

Mūsų šeima patarnauja Jūsų šeimai nuo 1929 m.

PETKUS LEMONT CHAPEL
12401 S. ARCHER AVE (AT DERBY RD.)
LEMONT, IL 60439
708-257-6667

PALOS HILLS CHAPEL
10201 S. ROBERTS ROAD
PALOS HILLS, IL 60464
708-430-4455

PETKUS MARQUETTE CHAPEL
2533 W. 71 ST.
CHICAGO, IL 60629
312-476-2345

CICERO CHAPEL
5940 W. 35 ST.
CICERO, IL 60650
708-652-1003

Nemokamas tel.
800-994-7600

Prof. Mečiui Mackevičiui Vyčio Kryžiaus ordiną užkabina Lietuvos Respublikos prez. A. Brazauskas Pasaulio lietuvių centro salėje spalio 2 d. Nuotr. Jono Tamulaitis

iškeliami, bet buvo įvykdytas, Himmlerio pastangomis, ne iškelimo, o žydų sunaikinimo planas. Kai kurie vokiečiai bandė sakyti, kad jie nežudė, tai darė lietuviai, tačiau teismas prieš nacių su tuo nesutiko (Zentrale Stelle der Landesjustizverwaltungen – Ludwigsburg XV nr. 465, pp. 52 ff., 194-5). Šiose sąlygose vienintelis savaimingas lietuviškas elgesys buvo žydų gelbėjimas. O tokio tikrai būta.

Saulius Šimoliūnas
Detroit, MI

KODĖL REIKIA PYKTI?

Nustebino piktas Donato Skučo tonas straipsnyje „Tarybos sesija – nusivylimas“ (spalio 6 d.). Prieš tai E. Vodorpalienės aprašyme, kuris buvo daugiau panašus į protokolą, negu į reportažą, jokių disonansų nepastebėjau. Atrodė, kad bent kartą mūsų veiksniai išmoko kultūringai reikalus tvarkyti ir ramiai dirbti. Tačiau

D. Skučas mato tik neigiamybę ir išsako tik priekaištus. Tikiuosi, kad kas nors – buvusieji suvažiavime – jo tuos priekaištus paaškins, gal atrems, ir mums parodys teigiamesnį vaizdą. Juk negali būti toks ryškus skirtumas tarp tų dviejų sesijos aprašymų...

Pesimistai irgi turi savo vietą pasaulyje, bet D. Skučas su savo neigiamomis pažiūromis, galėtų būti tikrai pesimistų pirminkas. Šiandien pesimizmo jau per daug. Netikiu, kad viskas JAV LB XIV Tarybos suvažiavime taip tamsiai atrodė.

Valė Eugenija Šileikienė
South Bend, IN

• 1980 m. rugpjūčio 31 d.

įkurtas Lenkijos Solidarumo judėjimas, kai ministro pirm. pavaduotojas Mieczyslaw Jagielski ir darbininkų unijos vad. Lech Walesa pasirašė susitarimą, užbaigusį 17 dienų streiką Gdanske.

A.†A. PRANAS RIMŠA

Gyveno Oak Lawn, IL.

Mirė 1994 m. spalio 8 d., sulaukęs 71 metų.

Gimė Lietuvoje, Kretingos apskrityje, Rietavo mieste. Amerikoje išgyveno 44 m.

Nuliūdę liko: žmona Ilse Schmidt, Vokietijoje dukros – Susan Kamzic, žentas Paul, Marijose Lenz, žentas Norbert; sūnus Frank, marta Elizabeth; anūkės: Karoline, Nicole Kamzic, Emma Rimsaitė, Alexandra, ir Sabina Lenz; Lietuvoje seserys Joana Simkevičienė, ir Aldona Koncevičienė su šeimomis; Vokietijoje sūnė Sonja Seltenreich ir kiti giminės. Velionis pašarvotas antradienį, spalio 11 d. nuo 3 iki 9 v.v. Gaidas-Daimid laidojimo namuose, 4330 S. California Ave.

Laidotuvės įvyks trečiadienį, spalio 12 d. Iš laidojimo namų 9 val. ryto bus atlydėtas į Švč. M. Marijos Nekalto Prasidėjimo parapijos bažnyčią, kurioje bus aukojamos 9:30 val. ryto gedulingos šv. Mišios už velionio sielą. Po Mišių velionis bus palaidotas Šv. Kazimiero lietuvių kapinėse.

Nuosirdžiai kviečiame giminės, draugus ir pažįstamus dalyvauti šiose laidotuvėse.

Nuliūdę žmona, dukros, sūnus, anūkės, seserys ir kiti giminės.

Laidotuvių direkt. Gaidas-Daimid Funeral Home. Tel. 312-523-0440.

A.†A. ANDRIUS MARENHOLCAS

Gyveno Chicagoje.

Mirė 1994 m. spalio 7 d., sulaukęs 72 metų.

Gimė Lietuvoje. Amerikoje išgyveno 45 m.

Nuliūdę liko: žmona Bronė Kiaupaitė, dukterė Birutė Prasauskienė, žentas Ed, sūnūs – Casimir, marta Marissa, John; anūkai – Dana ir Ed Prasauskai; brolis George, sesuo Natalija Popkienė.

Velionis buvo pašarvotas spalio 9 d. Robert Sheehy & Sons laidojimo namuose, 4950 W. 79 St. Burbank, IL.

Laidotuvės įvyko spalio 10 d., pirmadienį. Iš laidojimo namų 10 val. ryto buvo atlydėtas į Švč. M. Marijos Gimimo parapijos bažnyčią, kurioje buvo aukojamos 10:30 val. ryto gedulingos šv. Mišios už velionio sielą. Po Mišių velionis buvo palaidotas Tautinėse lietuvių kapinėse.

Nuliūdę žmona, dukterė, sūnūs, anūkai, brolis, sesuo ir kiti giminės.

Laidotuvių direkt. Robert Sheehy & Sons. Tel. 312-582-4400 arba 708-857-7878.

A.†A. MARIJA AMBRULAITIENĖ Aleksaitė

Gyveno Sunny Hills, Florida, anksčiau Cicero, IL.

Mirė 1994 m. spalio 6 d., 8:20 val. ryto, sulaukusi 78 metų.

Gimė Lietuvoje. Amerikoje išgyveno 33 m.

Nuliūdę liko: vyras Vincas, sesuo Adele Patėnkienė ir kiti giminės.

Velionė buvo pašarvota sekmadienį, spalio 9 d. nuo 2 iki 9 v.v. Petkus Marquette laidojimo namuose, 2533 W. 71 St.

Laidotuvės įvyko pirmadienį, spalio 10 d. Iš laidojimo namų 9 val. ryto buvo atlydėta į Švč. M. Marijos Gimimo parapijos bažnyčią, kurioje buvo aukojamos 9:30 val. ryto gedulingos šv. Mišios už velionės sielą. Po Mišių velionė buvo palaidota Šv. Kazimiero lietuvių kapinėse.

Nuliūdę vyras, sesuo ir kiti giminės.

Laidotuvių direkt. Donald A. Petkus / Donald M. Petkus. Tel. 312-476-2345 arba 1-800-994-7600.

ČIKAGOJE IR APYLINKĖSE

Čikagos Lietuvių pensininkų sąjungos narių susirinkimas – pobūvis, kuriame bus paminėta sąjungos 20 metų gyvavimo sukaktis, bus spalio 13 d., ketvirtadienį, 1 val. po pietų, V. D. Šaulių rinktinės namuose, 2417 W. 43rd St. Po valdybos pranešimų bus šilti pietūs, meninė programa, kurią atliks A. Barniškis, ir donavų paskirstymas. Sąjungos nariai ir svečiai kviečiami gausiai dalyvauti.

Sesėlė Pranutė Kavaliauskaitė yra atvykusi iš Lietuvos ir kartu su sesele Margarita Barreikaite gražiai išjungs, redaktoriaus Jurgio Matulio misijos darbą ir Lemonto lietuvišką gyvenimą. Sveikiname seselę Kavaliauskaitę naujoje vietoje ir linkime jai ilgai darbuotis mūsų tarpe.

Aleksandras ir Genovaitė Radzių, Baltimore, MD, atsiuntė 100 dol. auką savo dienraščiu paremti, mums rašo: „85-rių metų jubiliejaus proga, nors ir pavėlavę, sveikiname „Draugą“, jo leidėjų, redakciją, administraciją ir dienraščio talkininkus. Linkime dar ilgus metus klestėti ir Amerikos lietuvių gaivinti lietuvišką žodį, religinę mintį bei kūrybinį polėkį. Širdingai įvertiname auką, bet dar širdingiau dėjuojame gražiais linkėjimais. Ačiū!“

Narimantas Udrys, Birmingham, MI, užsakydamas savo sūnui Linui N. Udrui „Draugą“, rašo: „Gerus mokslus gerai baigusiam, gražioj Kalifornijoj darba gavusiam, iš tėvų namų išskridusiam, pirmagimiui sūnui Linui noriu užsakyti „Draugą“ pusei metų. Kadangi jis neturkūs bus „bagotas“, tai prašesim turės rūpintis pats. Savo ruožtu, linkime Linui geriausios kloties ir tikimės jį ilgai turėti savo skaitytoju – ir galbūt bendradarbiu – tarpe.“

Regina Narušienė, nauja JAV LB-nės Krašto valdybos pirmininkė, kalbės Pasaulio lietuvių centre, Lemonte, spalio 16 d., tuojau po šv. Mišių, 12:30 val. p.p., tema „Kur eis Lietuvių bendruomenė?“. Visi kviečiami pasiklausyti, paklausinti ir pasivaikinti kava.

x LIETUVIŲ FONDO metinis vajuas pokylis įvyks šeštadienį, 1994 m. spalio mėn. 29 d., Pasaulio lietuvių centro pokyliu salėje, 14911 127th Street, Lemont, IL. Pradžią – 6:30 kokteiliai, 7:30 vakarienė. Šokiama groso S. Gylis ansamblio „Žiburys“. Pilna balius kainą 35 dol. asmeniui, studentams 25 dol. įskaitant vašes ir gėrimus. Vajaus metu įstojusieji į LF narius su 100 dol. ar padidinusieji įnašus, gali gauti vieną bilietą veltui už kiekvieną šimto dolerių įnašą. Stalus ir pavienius bilietus prašome rezervuoti skambinant į LF raštinę (708) 257-1616 kasdien, išskyrus savaitgalius, nuo 9 val. ryto iki 5 val. p.p., o įnašus siųsti LIETUVIŲ FONDO aukščiau nurodytu adresu. (sk)

Filatelistų draugija „Lietuva“ spalio 21, 22 ir 23 d. Jaunimo centro apatinėje salėje ruošia filatelinę parodą. Visi kviečiami pasižiūrėti įvairių pašto ženklų rodinį.

„Transpak“ siuntinių siuntimo bendrovės savininkas Romas Pukštys ir jo žmona Rasa pirmieji pasinaudojo advokato Vytenio Lietuvninko pasiūlymu sudaryti testamentą nemokamai, jeigu jame bus užrašytas palikimas Draugo fondui (bent 1,000 dol.). Kaip jau buvo skelbta, adv. Lietuvninkas savo įstaiga perkėlė ir naujas patalpas: 4536 W. 63rd St., tel. 312-284-0100. Kviečiame ir kitus pasekti Romo ir Rasos Pukščių pavyzdžiu, pasinaudojant adv. Lietuvninko paslauga, sudaryti testamentą – visai nemokamai – ir jame įrašyti Draugo fondą.

Dalia ir Antanas Bartkai, Chicago, IL, „Draugą“ sukaustuviname bankete pridėjo prie bilietų kainos dar 50 dol. auką dienraščio leidimo išlaidoms sumažinti. Tariaume nuoširdų ačiū.

Ar telpa bažnyčia šandieninėje mano tikrovoje? Spalio 14-16 d. „Dainavos“ stovyklavietėje ruošiamos Studentų ateitininkų rudens reikišios. Pagrindinė jų tema – pasauliečio. Bažnyčios ir šiuolaikinio pasaulio santykiai bei prieštaravimai. Norint dalyvauti, prašom registruotis iki spalio 12 dienos pas Juliją Krumplytę telefonu (217) 328-7436 arba elektroniniu paštu (jek52949@uxa.cso.uiuc.edu).

LKVS-gos RAMOVĖS Čikagos skyriaus narių susirinkimas bus spalio 16 d., 12 val., Jaunimo centre. Kviečiame visus skyriaus narius susirinkime dalyvauti.

Lietuvos generalinis konsulas Čikagoje praneša, kad Lietuvos Respublikos vyriausybė 1994 m. rugsėjo 28 d. priėmė nutarimą Nr. 909, kuriuo panaikinamas vizų režimas Jungtinių Amerikos Valstijų ir Australijos piliečiams, atvykstantiems į Lietuvos Respubliką ir būnantiems joje iki 90 dienų per metus ar vykstantiems JAV tranzitu. Šis nutarimas įsigalioja nuo š.m. spalio 6 dienos.

x Lietuvių Operos nariai kviečia Jus dalyvauti Operos baliuje lapkričio 19 d. vakarą Jaunimo centre. Baliaus metu choras atliks specialiai šiam pokyliui pritaikytą programą. Jūsų 25 dol. dalyvavimo auka padės sumažinti „Perlų žvejų“ operos pastatymo išlaidas. Tą vakarą bus ir laimingųjų bilietų išrinkimas. Stalų užsakymus arba ir paskiras vietas prie jų priima Jurgis Vidžiūnas šiuo telefonu: (312) 767-5609. Visų laukia mūsų Opera! (sk)

x Parduodame bilietus kelionėms į Lietuvą ir į visus pasaulio kraštus geriausiomis kainomis. Skambinti: T. Lesnias-kienė, TravelCentre, Ltd., tel. 708-526-0773. (sk)

REMKIME SAVO MENININKUS IR SAVO ORGANIZACIJAS

Kai rudens vėjai pūstelėja, lietuviškame gyvenime „pa-byra“ renginiai ir vajai. Tai rodo, kad mūsų tautinis gyvenimas gyvas. Nepamiršta mus aplankyti ir lietuviškiečiai menininkai iš Tėvynės – kvieisti ir nekviešti. Tačiau ne visais menininkais galima pasi-džiaugti. Kaimo kapelos ir dainų „žvaigždės“ nepraturtina mūsų kultūrinį gyvenimą ir nesuteikia mums dvasinės at-gaivos.

Spaudoje ir pranešimuose linksniuojame – palaikykime ir nepamirškime savųjų meni-ninkų. Ačiū Dievui, savo meni-ninkų turime ir yra progų jais pasidžiaugti. Ir štai lapkričio 3 d. St. Petersburg, FL yra rengiamas klevelandietės solis-tės Virginijos Bruozytės-Mul-liolienės koncertas. Koncertą or-ganizuoja Lietuvių fondo įgalioti-nė Janina Gerdvilienė.

Solistė Virginija Bruozytė gimė ir augo Melbourne, Aust-ralijoje. Ten ji baigė mokslo ir pradžio lavinti balsą. Muzikos mokykloje ji įsigijo bakalaurą balso lavinimo srityje ir gavo muzikos pedagogikos diploma. Tai buvo jos brandūs jaunystės metai. Nuo 1986 m. solistė Bruozytė jau Clevelande. Ištijusi į Institutą operos klasę Clevelande, institutą baigė magistro laipsniu balso lavinime. Čia solistė tęsia toliau studijas ir kopija aukštyn savo karjeroje. Dabar ji yra priimta į Clevelando Lyrinę operą ir dainuoja pirmajaujančias roles. Maldininkai dažnai girdi solistę Dievo Motinos parapijos bei lietuviškų švenčių renginiuose.

Solistė Virginija Bruozytė nėra mums nežinoma. 1986 metais su „Svajonių“ trio ji

gastroliavo JAV ir apkelio su koncertais beveik visus lietuvių telkinius: Los Angeles, Detroi-tą, St. Petersburgą, Clevelandą, Chicago, New Yorką, Bostoną ir kitas mažesnes vietas. Po dvejų metų, 1988 m., PL Jaunimo sąjungos paskatinimu, susiformavus „Svajonių aidų“ kvartetui, kuriame ji vėl dainavo. Su šiuo kvartetu ji apkelio ne tik Australijos lietuvių telkinius, bet siekė Pietų ir Šiaurės Amerikos ir Europos lietuvių.

Šios vasaros gale solistė Bruozytė-Muliolienė buvo sugrįžusi į savo gimtąją Aust-raliją. Ji sėkmingai koncertavo Melbourne, kur susilaukė tikrai aukšto įvertinimo. Melbourniškiai labai džiaugėsi Virgini-jos pasiekimais ir pastebėjo, kokią didelę pažangą dainavime ji yra padariusi, nors yra ir gam-tos gausiai apdovanota.

Solistė turi nemažą dainų repertuarą, širdį kutenančias, tėvynę primenančias dainas, kurios yra mūsų gyvenimo dalis. Solistės laikysena scenoje, laisvumas bei dainų interpra-tacija atitinkamais gestais, rodo jos profesinį išsilavinimą. Atsilankę į solistės Virginijos Bruozytės-Muliolienės koncer-tą, tikrai išgyvens porą malonių valandėlių. Jos koncerto neiš-girsti būtų nuostolis tiek mūsų menininkei, tiek mūsų orga-nizacijai. St. Petersburg visais koncerto rengimo reikalais ir bilietais reikia kreiptis pas L. fondo įgaliotinę Janiną Gerdvilienę.

Tikėkime, kad lapkričio 3 d. St. Petersburg rengiamas Lietuvių fondo koncertas padaro pradžią jos serijai koncertams. Remkime savo menininkus ir remkime savo organizacijas.

Marija Remienė

MARQUETTE PARKO APYLINKĖS SPECIALIOS APSAUGOS KOMISIJOS PRANEŠIMAS

Mes norime painformuoti ir paaiškinti apie Marquette Parko specialią apsaugą ir Marquette Parko specialios apsaugos komisiją.

Komisijoje dirbą asmenys yra visi savanoriai, kurie gyvena Marquette Parko apylinkėje, arba toje apylinkėje turi verslo įstaigas. Čikagos miesto mums buvo pranešta, kad esame išrinkti ir patvirtinti dirbti toje komisijoje, porą dienų prieš pirmą posėdį, kuris įvyko š.m. liepos 20 d. Po to mes turėjome

Beverly Shores Šv. Onos bažnyčioje šį sekmadienį, spalio 16 d., 12 val. šv. Mišias aukos kun. Juozas Vaišnis, SJ. Po Mišių, 1:30 val. p.p., lietuvių klubo susirinkimas įvyks SPA restorane. Susirinkimo globėja – dail. Ada Sutkuvienė.

x I LB Lemonto apylinkės Rudens pokylis, kuris bus lapkričio 12 d., šeštadienį, 6:30 v.v. PLC Lemonte, užsisakyti bilietus, stalus, skambinti: 708-423-1681 (Džiugas). Kaina \$25 asm. Bus skani vakarienė, gros S. Gylis „Žiburys“. Visi maloniai kviečiami dalyvauti. (sk)

x Lithuanian Mercy Lift nuoširdžiai dėkoja vakarų Pen-sylvanijos lietuvių draugijai (Lithuanian Citizens Society of Western Pennsylvania; Pitt-sburgh, PA) už \$1,000 auką. Jūsų auka padės Lithuanian Mercy Lift toliau pirkti vaistus tuberkuloze sergantiems vaikams. (sk)

x Cyril ir Joan Chrabot iš Oak Brook IL, siūnia \$150 vie-no Lietuvos našlaičio metinį globos mokestį. Dėkojame! „Lietuvos Našlaičių Globos“ komitetas 2711 W. 71 St., Chicago, IL 60629. (sk)

Virginija Bruozytė-Muliolienė

x Stasė Kankus iš Necedah WI, rašo: „Siunčiu auką kun. R. Ramašauskui – \$100, kun. P. Linkevičiui – \$100, kun. Viktorui Aukštakalniui – \$100 ir mano globojamos našlaitės išlai-kymui – \$150. Viso \$450. Atrodo visiems yra reikalinga pagalba“. Dėkojame gerajai poniai Kankus už dosnumą. „Lietuvos Našlaičių Globos“ komitetas, 2711 W. 71 St., Chicago, IL 60629. (sk)

x Paskutinis kvietimas į Stasio Povilaicių koncertą š.m. spalio 14, penktadienį, 7:30 v.v. Pasaulio lietuvių cen-tre, Bočių menėje. Laukiame! (sk)

x Ona Rachūnas per „Sau-lutę“ remia Šilalės rajono mer-gytę, kurios tėvas miręs, moti-nos teisės atimtos. Mergaitę augina svetima moteris, turin-ti du savo vaikus. Ačiū! „Sau-lutė“, 419 Weidner Rd., Buf-falo Grove, IL 60089. (sk)

x PINIGAI pervedami DO-LERIAIS pagiginta kaina. Mažiausia suma \$50. Talpin-tuvai siunčiami kas savaitę. Skubiems siuntiniams – air cargo. Maisto siuntiniai nuo \$29 iki \$98. TRANSPAK, 2638 W. 69 St., Chicago, IL 60629, tel. 312-436-7772. (sk)

Svečių pulkelis „Draugo“ 85-ojo gimtadienio puotoje š.m. rugsėjo 25 d. Martinique salėje. Iš kairės: Rimantas Dirvonis, Marija Remienė, Marija Vaitkienė iš Belleville, IL, Marija Laucienė ir dr. Augustinas Laucis iš Mount Olive, IL.

Nuotr. Jono Tamalauičio

jau kelis formalius ir neforma-lius posėdžius. Čikagos miestas mums davė taisykles, kurių turime laikytis, surasdami or-ganizaciją administruoti šiam projektui, turime nustatyti biu-džetą ir turime sudaryti

norimas mūsų apylinkei apsau-gos taisykles. Apsaugai miestas yra paskyres ir patvirtinęs 185,000 dol. Šie pinigai surenkami iš apylinkėje gyve-nančių žmonių nuosavybių mokestių. Nuosavybių savi-ninkams padidinti mokesčiai, skirti apylinkės apsaugai, buvo pridėti šių metų rugpjūčio mėn. mokesčio nuosavybių mokesčių sąskaitoje; ir mokesčių sąskai-toje jie buvo pavadinti „Mar-quette Park Special Service Area #14“. Mes iš apylinkės iš-rinkome „Lithuanian Human Services“ organizaciją adminis-truoti (sole service provider) šį projektą. Jie rūpinsis kiek-vienos dienos apsauga ir viso šio projekto administravimu. Dar reikalinga pasirašyti sutartį su miestu. Biudžetas jau yra priim-tas. Dabar turime nustatyti, kiek ir kokios apsaugos (už turimus pinigus) norime ir tada galime pradėti ieškoti apsaugos firmos, kurią samdysime.

Prieš nustatant kiek, ir kokios apsaugos mums reikia, ar mes norime, istatymas reikalauja, kad atsiaklaustume apylinkės gyventojų. Todėl mes kviečiame „Public hearing“ – visu apy-linkės gyventojų susirinkime, pasisakyti šiuo klausimu. Susi-rinkimas bus spalio 20 d., 7 val. vak., Marquette Parko Field House, 6700 So. Kedzie. Šis pa-statas yra vienintelis apylinkėje, kuris yra pritaiky-tas, kad jį galėtų įvažiuoti in-validai su kede. Pagal Amerikos invalidumo įstatymą, visi mokiniai daromi susirinkimai, turi būti pastatuose, kurie yra prieinami invalidams. Todėl ir

mes neturėjome kito pasirinki-mo.

Komisiją sudaro: Genevieve Harris, Aldona Palukaitienė, Bonny Boone, Kim Love, Hani Asfour, Mike Jucius.

Genevieve A. Juknius-Harris, Interim Chariman Marquette Park Special Service Area

TREČIADIENIO POPIETĖJE IŠGYVENOME DAINŲ ŠVENTĘ

Rugsėjo 21 d., pačią pirmąją rudens dieną, Vyresniųjų cen-tre, „Seklyčioje“, Birutės Podienės dėka, stebėjome puik-tą jėgą buvo pavadinti „Mar-quette Park Special Service Area #14“. Mes iš apylinkės iš-rinkome „Lithuanian Human Services“ organizaciją adminis-truoti (sole service provider) šį projektą. Jie rūpinsis kiek-vienos dienos apsauga ir viso šio projekto administravimu. Dar reikalinga pasirašyti sutartį su miestu. Biudžetas jau yra priim-tas. Dabar turime nustatyti, kiek ir kokios apsaugos (už turimus pinigus) norime ir tada galime pradėti ieškoti apsaugos firmos, kurią samdysime.

Pačioj pradžioj pamatėme mums gerai pažįstamą čikagietį Darių Polikaitį, didingai nešantį per visą aikštę deglą, kuriuo jis uždegė didįjį žibintą, skirtą Dainų šventės garbei. Po to pamatėme grupę dirigentų, atvykusių iš daugelio kraštų, ir choras, žygiuojančius į estradą. Nuskambėjo Lietuvos himnas, palydimas orkestro. Tada Lietu-vos prezidentas Algirdas Bra-zauskas kreipėsi į tūkstančių choristų šiais žodžiais: „Jūs esate dainuojanti tauta“... ir toliau sveikino iš daugelio kraštų atvykusius ir iš Lietuvos įvairių rajonų bei miestų daini-ninkus, džiaugdamasis tokiu kultūringu būdu išreiškiančius savo meilę tėvynei Lietuvai.

Suskambėjo „Malda už tėvy-nę“, o po jos naujos, dar negir-dėtos dainos. Tuomet visu išminktą populiaria „O Nemu-ne“, kurią dirigavo Viktoras Ralys iš Los Angeles. Po jo liau-dies daina „Pasėjau dobilą“ ir VI. Jakubėno „Šiaurės pa-švaiste“ žodžiai B. Brazdžionio. Idomu buvo stebėti choristu veidus su įvairiom išraiškom.

Tik stebėjomes matydami, kad kai kurie stovėjo kietai sučiaup-tomis lūpomis ir tai ne vienas pačiame vidury ekrano, o šalia jo kitas traukė plačiai atverta burna. Pagaliau vyrų ir berniukų choras, diriguojamas Aniceto Armino, užtraukė „Augo kieme klevelis“ ir visiems gerai žinomą „Aras“. Toliau vėl išgirdome keletą liau-dies dainų: „Pasisėjau žalią rūtą“, „Oi motinėle“ ir kt. Pro-tarpiais parodė ir klausytojų veidus, kurių tūkstančiai buvo užmę Vingo parko aikštę. Ir taip prabėgo pusantros valan-dos, besigėrint tų dainų skambėjimu. Tada mūsų programą vadovė Elena Siru-tienė pareiškė, kad ši vaiz-dajuostė bus baigta rodyti kitą kartą, o dabar kvietė visus pie-tų. Dar ilgai skambės tų dainų melodijos ir žodžiai mūsų ausyse, primindami tolimą ir mylimą tėvynę Lietuvą.

Apol. P. Bagdonas

PASULIO LIETUVIŲ BENDRUOMENĖS GARBĖS TEISMO PRANEŠIMAS

Su apgailestaujamu prane-šama, kad dr. Adolfas Damašis sveikatos sumetimais pasi-traukia iš PLB Garbės teismo. Vieton jo Garbės teismo nariu tampa dr. Petras Lukoševičius iš Toronto, Kanados.

Pranešama taip pat, kad Gar-bės teismas renkasi spalio 22 d. aptarti gautą skundą dėl „Lietuvos kovos ir kančių isto-rijos“. Ryšium su šiuo reikalu yra gauta nemažai laiškų ir į juos nebus atskirai atsakoma.

Jeigu būtų kokių klausimų, prašau kreiptis į mane darbo valandomis šiuo telefonu 708-605-6030.

Daina Kojelytė

Gelės Lietuvos Respublikos prezidentui. Iteikia Čikagos lit. mokyklos mokiniai spalio 1 d., jam besilankant Jaunimo centre.

Nuotr. Jono Tamalauičio

Auka „Draugo“ paramos fondui— yra lietuvių laidas ateities kartoms.

DRAUGAS FOUNDATION
4545 W. 63rd St., Chicago, IL, 60629

Aukos yra nurašomos nuo Federalinių mokesčių.